Jó Pelity Tisza

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
A kiadóhivatalban átvévé:
Egész évre ..... 16 kor.
Negyedévre..... 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre..... 5 „
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor
Negyedévre..... 6 „
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.
A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők

XVIII. évfolyam 197. szám. Nagyvárad, Vasárnap, 1912. szept. 1.

Új fegyverzetben.

Csatában elfogták az ifjút és fegyverétől megfosztva, szennyes, sötét börtönben őrizték.

Künn ragyogott a napfény, az életet, a diadalt, az örömet hirdette minden. Az ellenség diadalmenetben ott vonult el a börtön ablakai alatt. Győzelmi induló zengett, kibontott lobogó lengett s az ifju úgy érezte, mintha a diadalmas hadsereg minden lépése az ő szívét tiporná. Odakúszott börtöne ablakához, látta az ellenséges katonák csákóin büszkén rengeni a forgót, hallotta az örömujjongást a fölött, hogy az ő hazáját kirabolták s mig forró homlokát a tömlöc hideg falához szoritotta, elkeseredve kiáltott fel:

— Csak még egyszer lenne kezemben az én éles fegyverem!

Ki törődött az ifju tehetetlen, kétségbeesett panaszaival? Diadalmas ellenfelei örömtől ragyogó arccal vonultak el a sötét épületek előtt s dehogy is gondoltak rá, hogy ott a sötét rácsok mögött valaki van, a ki kétségbeesve szeretné még egyszer, csak még egyszer kezébe venni elvett fegyvereit!

*

Nem rege ez a kép, hanem valóság. Olvashatnak róla minden nap. A szegény, tehetetlen rab: a francia katholicizmus, egy önző banda foglya. Börtönbe zárva kell szemlélnie, hogyan rabolták el vagyonát, hogyan gazdagodtak meg belőle sikkasztók, hogyan prédálják el a kultura évszázados alkotásait, a müvészet remekeit, a kegyelet megható jeleit sivár üzérek, mindenre kapható mi van eladó firmák? Könnyezve látja, hogy rabolják el tőle ravaszsággal, hazugsággal, erőszakkal, kényszerrel hivatalos presszióval, alattomosan müködő spicliszervezettel még drágább kincseit: a lelkeket. Százezrekre megy Franciaországban azoknak a száma, a kiket nem ér bölcsőjükben a keresztvíz, milliókra azoké, a kik életükben talán soha fel nem emelik tekintetüket bizalommal arra a feszületre, mely pedig az egyedüli igazi útmutató a világ vándorai részére... Rabok a francia katholikusok, tehetetlenségükben könnyezve nézik irgalmatlan ellenfeleik diadalmas tobzódásait s hiába kiáltanak föl:

— Csak még egyszer kezünkbe vehetnők fegyvereinket! Beh elbánnánk ezekkel a himpellérekkel!

Hja, az a fegyver ma már csak álom. Arra a fegyverre akkor kellett volna gondolni, mikor még szabad volt a két kéz, mikor még nem zárta el előlük a szabad levegőt az elhatalmasodott gonoszság. Akkor kellett volna fegyverről gondoskodni, mikor még volt azt kiknek a kezébe adní. Szabad embernek, nem rabnak a kezébe való a kard. A rab csak álmodik a kardról is, a szabadságról is, — mindkettőről hiába.

Az a fegyver, a melyről a rabbá tett francia katholicizmus ma már hiába álmodik oly szépeket, a melyet annak idején elmúlasztott még szabad kezébe venni s a melyet ma oh, de mennyire tudna kellőképen használni, csak még egyszer, egyetlen egyszer a kezébe kaphatná: az a fegyver a sajtó.

A francia szabadkőmüvesség a közönyös sajtóval altatta el a franciák lelkiismeretét, a vallástalan sajtóval ültette lelkükbe a közönyt hitük minden ügyei iránt, a vallásgyülölő sajtóval nevelt magának erkölcsi nihilistákat minden rablásra kész eszközökül s végül a pornografikus sajtóval ölte ki a nemzet széles rétegeiből a jó érzés legutolsó szikráját.

Négy fokozat ez, melyek közül mi már kettőt meghaladtunk, rajta vagyunk a harmadikon, sőt sülyedünk a negyedik felé is.

A szabadkőmüves kezekben levő sajtó kezdte nálunk azzal a jelszóval a munkáját, hogy a vallás magánügy. Mikor ez átment a köztudatba, következett a második lépés: minthogy a vallás magánügy, nem kell vele törődni semmit. Jön már a harmadik lépés is: minthogy a vallással, erkölcscsel nem törődnek, ki kell pusztitani tüzzel-vassal, erőszakkal, rágalommal. Nincs az a bornirt szamárság, a mit a vallásra rá ne fognának és nincs az a hazug rágalom, a mit a vallás szolgáira rá ne próbálnának kenni. Emlékezzünk csak a temesvári esetre, a mikor a szabadkőmüves sajtó tudott vakmerően hazudni, de elállott a szava, a mint az ártatlanul meghurcolt katholikus pap teljes ártatlansága napfényre jutott. A tárcarovatban a legvadabb pognografia tobzódik, az apróhirdetésekben szavankint 5 fillérért folyik a leánykereskedelem, mindez azért, hogy a magyar közönség lelke megteljék kábultsággal minden erkölcsi magasabb szemponttal szemben s kész prédája legyen minden jött-ment firma zsebelési passziójának.

Nyiltan adják már a jelszavakat: ki a vallással az iskolából! Hadd jöjjön annak helyébe az erkölcsi züllöttség, hiszen a züllött ember a kész préda nekik. Raboljuk el az egyházi vagyont, hiszen ez az a magyar vagyon még, a melyre nem tudták hosszú kezeiket rátenni. Robbantsuk fel a tiszta családi életet, hadd jöjjön annak helyébe minden szenny, ott van jó tenyésző-helye minden gyomnak és gaznak. A vallás legyen hazug ráfogások, hitvány gúnyolások űzött vadja, hadd forduljanak el tőle a gyengék, hiszen a ki Istenben bizik, annak jelleme is van, nekik pedig csak éppen jellem, gerinc, emelt fő nem kell, ezekhez ők szokva nincsenek!

Akarunk-e ezek ellen egész erőnkből küzdeni?

Van-e még bennünk valami Szt. László pogányverő vírtusából?

Ma még nem késő. Nekünk magyaroknak még módunkban van fölvenni azt a fegyvert, a melyet a francia katholikusok elég rövidlátók voltak az ellenségnek átengedni: a sajtót. Szabad a kezünk: fogjunk fegyvert vele és ne adjuk oda gyáván az ellenségnek, hogy gúzsba kötözze.

Új erővel, új lelkesedéssel bontjuk ki a tisztességes, a keresztény sajtó zászlaját Nagyváradon és a vidékén.

Közel két évtizede küzdünk már itt a keresztény sajtó ügyeért. Sok nehéz csatát vívtunk, de a legnagyobb ellenségünk mindig az volt, a mire Prohászka püspök a leggyilkosabb ostorcsapásokat mérte egyik lángoló beszédjében: a katholikusok gyáva közönyössége.

Úgy érezzük, úgy mutatja az idők jele, hogy ez a közönyös, szomorú, álomkóros korszak megszünt. Nagyvárad s az egyházmegye keresztény közönsége nem akar többé egy bujkáló érdekszövetkezet alvajáró tehetetlen médiuma lenni. A hátgerincsorvadásban szenvedő kereszténység felébredt és élni akar.

Legyen tehát ennek az erős keresztény öntudatnak méltó sajtóorgánuma is.

Új fegyverzetet öltött magára a Tiszántúl és a régi ideálokért, a régi, olthatatlan lelkesedéssel és a hivatás szent öntudatával, de teljesen modern formában, modern szellemben folytatja a küzdelmet ezentúl.

Terjedelemben, elevenségben újjászületve, járjuk a krisztusi igazság útját tovább. Új a fegyvezet, de a régi az ideál: a keresztény magyarságnak minden pártpolitikai szemponton felülemelkedő dicső és szent ügye.

Minden társadalomnak olyan a sajtója, aminőt megérdemel. Akarja-e ez ősi magyar város, ez ősi magyar vármegye, hogy legyen erős, modern, öntudatos keresztény sajtója? Eldobja-e valahára azt a járszalagot, melyen gyerek módjára vezettette magát öntudatlanul a magyarság, a magyar keresztény gondolat bukása felé?

Kezébe adjuk a modern és mégis tiszta erkölcs alapján álló, ízig-vérig keresztény és magyar sajtót — éljen vele a maga javára, a keresztény magyar gondolat hóditó térfoglalására, minél teljesebb diadalára.

Kezünkben a fegyver — minél több acélos kar villogtatja, annál bizonyosabban érezzük, hogy a keresztény magyarság jövője nem a rabság sötét éjszakája, hanem miénk a szabadság, a győzelem, a dicsőség reggele. *

Béketárgyalások Svájcban. Most már a római külügyminiszteriumban elismerik, hogy a svájci tárgyalásoknak félhivatalos jellegük van. *San Giuliano* külügyminiszter ma visszatért két hónapi szabadságából Rómába és holnap tanácskozni fog *Caneva* tábornokkal, a tripoliszi seregek főparancsnokával és azután *uj utasitásokat* ad a svájci olasz megbizottaknak. Garroni szenátor, aki Rómából visszatért Genfbe, tegnap tárgyalt az olasz megbizottakkal.

A politikai helyzet.

A mai vasárnapra sok beszámoló és népgyülés esik, de a legérdekesebbnek a somorjai igérkezik, hol *Apponyi* is megjelenik, ki két hónap óta nem nyilatkozott a napirenden levő politikai kérdésekről.

Szeptember 3-án a vezérlő bizottság tart ülést, melyen *Justh* Gyula betegsége miatt nem vehet részt; ott lesz ellenben *Károlyi* Mihály gróf s beszámol *Andrássy* Gyulával folytatott tárgyalásairól. Andrássy hir szerint uj pártot akart alakitani, de a tervét egyelőre elejtette. A vezérlőbizottság ülésein valószinüleg tisztázódni fog az a rejtelmes dolog is, mit mondott és mit nem mondott *Batthyány* Tivadar gróf Galántán.

*

Tisza István gróf a választójogról nyilatkozott a Magyar Figyelőben.

Azt irja, hogy aki a választójogi kérdés megoldását komolyan akarja, annak még fontos kérdésekben is nyitva kell tartania elméjét a kompromisszumok előtt, mert a választójogi problemának megoldása másként el sem képzelhető, mint azok kölcsönös kapacitációja és engedékenysége utján, akik az alapelvekben egyetértenek.

Ami a cikk tartalmát illeti az értelmi czenzust a népiskola hatodik osztályának elvégzésében óhajtja megállapitani, a korhatárt pedig a harmincadik életévre teszi. Szemrehányást tesz a munkásoknak amiatt, hogy mit sem tettek a választójog fokozatos kiszélesitése körül. Foglalkoztunk-e, — ugymond — a munkásság megélhetési viszonyaival? Történik-e a budapesti botrányos lakásviszonyok megszüntetésére csak félig-meddig is hatékony intézkedés? Megadjuk-e a munkásnak a tisztességes emberi és családi életnek azokat az előfeltételeit, amelyek nélkül

ASSZONYI GYÖNGESÉG.

A puha kezü Bódogné akkor unta meg először az urát, mikor azt követelte tőle, hogy szappant főzzön.

A városból jött asszony összeborzongott, valahányszor zsirosan látta az ura ajkát. Megijedt attól a gondolattól, hogy talán nem is olyan sokára, talán egy év mulva ő is jól fogja magát érezni a falusi kopott szoknyákban, talán már a körmét sem fogja ápolni, fekete lesz, a keze elvörösödik, a termete összeesik . . .

Pedig a dolgok, a napok s az emberek kezdtek rohamosan megállni körülötte, mintha kövülésbe mennének. Már a tél óta figyeli, hogy mikor sötét lesz, az emberek jóságosan bujnak egymáshoz; a segédjegyző esti hatkor lejön, lassan kopogtat s mindég ugyanarra a helyre ül le, mint a kávéházakban a törzsvendégek. Az asszonynak minden este a keze fejét csókolja meg pontosan, ugyanazzal a meghajlással, mivel tegnap, meg azelőtt és azzal fogja ezután is.

Az egész falu olyan csöndes már esti nyolckor, mint egy muzeum. Tavasszal fönt vannak addig, mig elrohan a falu fölött a pesti gyors; megbámulják minden este az elvillanó villamos ablaksort s aztán feküdni mennek. Addig azonban mulatnak. Ah! ő eleinte fényesen mulatott ezeken a furcsa embereken, de aztán megunta őket a kis ügyeikkel együtt. Eleinte roppant eredetinek találta azt a rusztikus szokást, hogy az ura hosszan elnyujtotta csizmás lábait az asztal alatt s hogy a segédjegyző örökké nyakkendő nélkül járt.

Esténkint különben még az ura sem törődött vele. Szembe ültek az asztalhoz s a sápadt arcu, saját kis hatalmi körének fanatikus hive, a falu jobb napokat látott gavallérja: a segédjegyző örökké az irodáról beszélt. Egy anyakönyvi bevezetés, egy passzus kiállitása, két koronás bagatell ügyek tárgyalása, paraszt párok esketése s általában az összes apró jegyzői hivatalos funkciók az ő lelkében mint méltóságos, fontos közigazgatási szereplések éltek.

S az asszony betegen bujt a sárga bársonydiván sarkába, mikor ez a szomoru állati lény lelkesen, kipirulva beszélt az adófőkönyv összeállitásáról.

— De aztán végre is megtaláltam a hibát, a 10 fillért! . . . Éppen a Bódog ur adókönyvében volt.

— A fenét! . . .

— És tudja, hogyan származott a hiba? A Julcsa, az uj cseléd legyet hajtott egy fene nagy abrosszal és folyton kiverte vele véletlenségből a számból a cigarettát. Nem tudtam összeadni. De aztán dühbe gurultam és én meg őtet vertem ki az irodából.

— Na na! . . . Nem olyan hamar haragszik meg az ember, ha egy szép lány incselkedik vele.

Az asszony idegesen vágott az ura szavába.

— Nem tudnak érdekesebb dologról beszélni?

— Hogyne! S ha meg engedi a nagyságos asszony, akkor egy ujságot is mondok.

— Kedves uram, amit Ön mond, az már sohasem ujság.

— Talán megérkeztek az Ön legujabb nyakkendői.

A segédjegyző a gallérjához kapott.

— Verje meg a ragya. Ma megint elfelejtettem nyakkendőt tenni. Dehát tulajdonképpen kiért is vigyázzon, öltözzön olyan nagyon az ember. Nem járnak itt az utcán nagyságos urak.

Az asszony hevesen szólt:

— De járok én! . . . Különben ezt hagyjuk. Maguk ezt nem értik meg ugysem

Női divatszalon megnyitás!

A nagyérdemü hölgyközönség és a mélyen tisztelt vevőim szives tudomására hozom, hogy

Bémer-tér 1-ső szám alatt, I. emelet

fővárosi mintára berendezett női divatszalont nyitottam. Állandó raktárt tartok bel- és külföldi szövetekből, felöltőkből és szőrmeárukból. — Teljes tisztelettel

Grünfeld Fülöp.

hiába kivánjuk tőle, hogy magasabb és tisztultabb igények kielégitésére forditsa emelkedő jövedelmét? Hát nem a mi indolenciánk kényszeriti-e reá, hogy csapszékek büzlödt légkörében saját vesztére s a közérdek kárára költse el keresetét?

Tisza bizik benne, hogy tervezete végeredményként meg fogja valósitani az általános szavazati jogot.

A közbeeső időre pedig szavazati jogot kell adnunk azoknak, akik, ha nem is rendelkeznek ezzel a szellemi kvalifikációval, *foglalkozásuknál, vagyoni viszonyaiknál különösebb* vagy egyéb *egyéni értéküket* igazoló körülményeiknél fogva (például altiszti rang a katonaságnál, hosszu szolgálat ugyanazon munkaadónál stb.) érdemeseknek látszanak erre az állami megbizatásra. Ha igy járunk el, akkor már most, egy csapásra jelentékenyen emeljük a szavazók számát s ha e szám alatta marad is a Kristóffy-féle 2,600,000-nek, aminthogy — ha jót akarnak — messze alatta kell is maradnia, ne kicsinyeljük ennek horderejét.

Hadipilota-telep Budapesten. Az „*Az Ujság*“ mai száma szenzációs hirt közöl. Megirja, hogy a közös hadügyi kormány a legközelebb Budapesten hadipilota-telepet szándékozik felállitani, vagyis a magyar fővárost katonai aviatikai centrummá akarja megtenni. A nagyszabásu terv, mely már nagyjában készen van, rohamosan közeledik a megvalósitás felé. A hozzá szükséges tőke osztrák gyüjtés utján már rendelkezésére áll a közös hadügyi kormánynak.

Uzelác Emil alezredes, a bécsujhelyi katonai repülőtelep vezetője, elmondotta, hogy az az előkelő osztrák férfiakból álló bizottság, mely már eddig másfél millió koronát gyüjtött a katonai aviatikára, a nagy összeget, továbbá a még összegyüjtendő összeget a közös hadügyminiszteriumnak minden kikötés nélkül ajánlotta fel. Vagyis: jogában lesz a hadvezetőségnek majd az adományokat magyarországi közös katonai aviatikára is forditani, a magyar ipar és kereskedelem bevonásával.

A MODERN ANONYMUS

vagy:

Reichfeld Izor székesfővárosi ügyvéd tizezer felszólító levele.

Egy enyhe tavaszi napon kikent, kifent, elegáns ur állitott be a vidéki város valamelyik hivatalába. Mondjuk a sóhivatalba. Mindegy, bárhol megeshetett. A főispán nevét emlitette, aztán a hivatalfőnököt kereste.

Négy szem közt kivánt vele beszélni.

— Kérem, nagyságos uram, szivesked-jék behivatni a munkapárti tisztviselőket. Csak a munkapártiakat. Ellenzékire nincs szükségem.

A főnök nagyot nézett, de miután az elegáns ur a főispán nevére hivatkozott, olyasformán vette ki magát a dolog, mintha a jóképü urnak valami hivatalos jellege volna. A főnök behivta néhány tisztviselőjét, akikre még emlékezett, hogy a munkapártra szavaztak, aztán az elegáns ur vette át a szót.

Anonymus, mint fontos pártügy.

— Uraim, fontos pártügyről van szó. A nemzeti munkapárt kiad egy müvet, „Politikai Magyarország“ cimmel. Nagyszerü, hatalmas alkotás lesz, irodalmi esemény. Elő kell rá fizetni, mert a mü ugyan az „Anonymus történelmi könyvkiadó vállalat“ kiadásában jelenik meg, de az Anonymus élén a munkapárt jelesei állanak, a tiszta jövedelem pedig a nemzeti munkapárt javára fordittatik. Itt az előfizetési felhivás, itt a rendelő iv, tessék aláirni. Fizetendő havi csekély részletekben.

A hivatalnok urak összenéztek és gyanakodtak. De az elegáns külsejü látogató olyan szaporán és olyan meggyőzően tudott érvelni az Anonymus, a Politikai Magyarország és a nemzeti munkapárt nemes hivatása mellett, hogy előbb egyik, aztán a másik, a harmadik, sorban csaknem mind aláirta az ivet abban a biztos tudatban, hogy nagy szolgálatot tett a pártnak s a főispán holnap legszivélyesebb mosollyal fogadni legalázatosabb köszönését.

Akadt azonban egy az aláirók közt, aki még mindig gyanakodott egy picurkát és megkérdezte valamelyik munkapárti képviselőtől, csakugyan könyvkiadó vállalattá alakult-e át a párt Anonymus névvel és vigéceket küldözget a hivatalokba, előfizetőket gyüjteni?

A képviselő nagyot nézett — soha az Anonymus cégről nem hallott, nincs is ahhoz a pártnak semmi köze. A tisztviselők pedig érezve, hogy csufosan beugratták őket, éktelen haragra lobbantak és a Politikai Magyarországot egyhangulag lerendelték.

Hamarosan megkapták rá a választ: a cég ragaszkodik a rendeléshez és el fogja küldeni a könyvet. Pár hét mulva küldte is pontosan. Persze nem vette át egyik rendelő sem.

Izor doktor ur levele.

Mikor egy könyvrendelési manipuláció idáig jut, akkor rendesen az ügyvédek veszik át a szót. A hivatal tagjai is kaptak egy-egy ilyen barátságtalan levelet:

Az „Anonymus történelmi könyvkiadó

---

soha. Inkább mondja meg már, hogy mi az ujság.

— Egy festő. *Lótay* Kázmérnak hivják. Tegnap dél óta itt van a faluban s az éjjel kint hált a Latorca partján a cigányok közt. Egész nap a folyó mentén fest. Nagyon szépnnk találja ezt a vidéket. Ma aztán beköltöztettem erőszakkal magamhoz. Legalább éjjel nyugodtan ágyban aludhasson. Ilyenkor még kint van a cigányoknál, megvárja mig a szabad ég alatt megfőzik a vacsorájukat s aztán bejön hozzám. Mondtam neki, hogy itt leszek. Idejön s innét megyünk majd haza.

— És maga csak most mondja ezt. Nem hogy előbb szólt volna. Most minden percben betoppanhat és én ilyen rendetlenül vagyok. Nem is készitettem semmit. Még csak egy darab süteményem sincs. És a frizurám milyen! . . . Szent Isten, csak meg ne lepjen igy! . . .

— Oh, a nagyságos asszony mindig szép és csinos. Nincs szüksége arra, hogy szépitse magát.

— Csak hallgasson Foltos. Maga ezt nem érti. Inditsák meg a gramafont, tegyék az ablakba a lámpát s beszélgessenek addig, mig én rendbe hozom magam egy kicsit.

Egyszerre felfordulás lett. A gramafon erősen recsegett, a kis gyermek felébredt a szomszéd szobában és bőgni kezdett.

A férj bosszankodott.

— A fene egye meg ezt a gramafont. Milyen zajt csap. S még a gyerek is bőg. Nahát, nem tudom, hogy milyen kellemesen fogja magát érezni az a kényes, városi piktor ebben a környezetben.

A kis oláh pesztra ijedten szaladt be.

— Tekintetes ur kérem, itt van egy lengyel zsidó.

— Kergesd el.

— Ne, ne bánsd! Hisz ez a festő!

S az ajtóban illatosan, elegáns tavaszi ruhában megjelent a festő.

— Uram! Engedje meg, hogy meghivás nélkül s ily későn vizitelek Önöknél, de egész nap künn vagyok a szabadban.

A segédjegyző valahogy ügyetlenül, morogva és félgesztusok kiséretében elvégzi a bemutatás formalitását.

— Ettől a piros száju kis lánytól pedig bocsánatot kell kérnem, hogy ennyire megijesztettem a sötét arcommal s a szakálammal. — Tessék majd megnyugtatni szegénykét, hogy nem vagyok lengyel zsidó. Erősen lesültem tavaly Marokkóban és anélkül is hosszukás, keleti vonásaim vannak, ugy, hogy egész helyesen következtethet külsőm után.

— Ne tessék törődni vele kérem. Ostoba kis liba, aki minden idegent zsidónak néz.

— Valóban a zsidók mindenütt idegen számba mennek.

A két férfi bambán hallgatott, s bejött a háziasszony.

Diszkrét kacérsággal volt öltözve. Szőke haja hirtelen összekapkodott vastag fonatokban hajolt homloka fölé s erősen feszitette a hajbetét.

Bódogné titkos remegést érzett a lelke mélyén. A fővárosi festő minden szava finom muzsika volt a fülének, szomjasan szivta a parfümöt, amit maga körül árasztott. Egy pillanat alatt megfeledkezett az egész faluról, a lomha uráról, a béresekről, kulcsárokról, akik piszkosan, izzadtan járnak, jönnek-mennek itt körülötte egész nap és durván, orditva káromkodnak. Évek óta vágyott már egy ilyen magafajta, illatos városi után, aki halkan beszél, az izlés ura, fölényes és közvetlen; a hangversenyekre gondolt, szinházi premierekre, fényes estélyekre, ragyogó kávéházakra, a hullámzó, divatos tavaszi korzóra, amelyet ő otthagyott egy unalmas ember, szerelméért . . . Mennyi mindent, menynyi ujságot, friss szinházi müvészi eseményt fog ő ettől az embertől hallani! . . .

Bódog nagyot nyujtózkodott s felállt.

— Hanem én bocsánatot kérek, de lefekszem. Hajnalban háromkor már kint kell lennem a kapásoknál a tagban. Tehát ha nem vsszik rossz néven.

SZIVES TUDOMÁSÁRA HOZOM az igen tisztelt vevőimnek, hogy az angol munka vezetésére egy

elsőrendü szabászt szerződtettem, ERDŐS EMIL

ki miután Páris, Berlin és Bécs legjobb szalonjaiban működött, hivatott arra, hogy a legkényesebb igényeket kielégitse. Külön osztály francia munkára. Kiváló tisztelettel

Bémer-tér. Poynár-palota.

vállalat" ügyfelem megbizásából van szerencsém felhivni, hogy ügyfelemnél megrendelt „Politikai Magyarország" cimü mü I-sö kötetének átvétele iránt 3 nap alatt annál is inkább okvetlenül intézkedni sziveskedjék, mert ellenkező esetben az átvételi pert haladéktalanul meginditom.

Budapest, 1912. Tisztelettel

Dr Reichfeld Izor
ügyvéd.

Érdekes a levél. Nem az az érdekes benne, hogy „átvételi perrel" fenyegetjük, az sem, hogy az Anonymus nevében *Izor* doktor ur levelez. Az a meglepő, hogy az egész levél elejétől végig nyomtatva van (nyomatták az Uránia könyvnyomdában, Budapesten), tehát rengeteg sok efféle Anonymus felszólitó levelet kellett expediálnia Izor doktor irodájának. Hogy hányat, arról sejtelmünk lehet a következőkből: a szóban forgó városba küldött egyik felszólitó levélre rá van irva a sorszám s az *jóval felül van a tizezren is.*

Tizezernél több embert szólitottak fel, hogy vegyék át a megrendelt, de át nem vett Politikai Magyarországot!

(Zárjel közt megjegyezve: a Politikai Magyarország cimü munka igen gyenge tákolmány, vastag papiron vékony tartalommal, apró emberek jó nagy betüs cikkeivel kiállitva, Gutenberg idejéből származó fametszetekkel illusztrálva.)

Per lesz belőle.

Nem is lehet más. De hát ez ma az irodalompártolás. A rászabaditott vigécek beugratják trükkjeikkel a hiszékenyeket lim-lom, de drága munkák megvásárlásába, igazán jó könyvekre igy pénz nem marad, a végén pedig per lesz belőle. Csak győzzék a biróságok ezeket a speciális magyar irodalompártolási ügyeket letárgyalni.

Nem jó lenne a perrendtartás mellé egy alapos vigécrendtartást is törvénybe foglalni?

A nagyváradi agghonvédek.

Tizenegy látogatás.

A nagyváradi 48—49 Honvédek Egyletének legutóbbi szereplése alkalmával, amikor a tagok összejöttek a Szent László templomban, a nagyközönség, de főleg a fiatalabb generáció s legnagyobb lelkesedéssel vette körül az ősz hadastyánokat. Azóta is több oldalról érdeklődtek nálunk, hogy milyen sorsban élnek az agghonvédek, hányan vannak s hogy ki miből tartja el magát, milyenek a családi viszonyaik, van-e gondozójuk?

Ennek a figyelemreméltó érdeklődésnek kivánunk eleget tenni. És örömmel teszünk eleget, mert ezeknek a férfiaknak hervadhatatlan érdemeik vannak a magyar szabadság megteremtésében. S mi valamennyien egy roppant nagy adósságot törlesztünk náluk, amikor ugy néha-néha elvisszük hozzájuk a modern idők embereinek hazafiui hálaját.

*

Nagy tévedés azt gondolni, hogy ez a tizenegy átlag 82 éves ember a mai változott időkben visszavonultan élne. Majdnem mindeniknek megvan a maga derüs munkaköre. Egy ember van csak, aki visszavonult a nagyszerü emlékek csöndjébe, de ő felette sem állott meg az idő. Iróasztalán halommal feküsznek a modern idők hirdetői: napilapok és tudományos folyóiratok. Komoly, szükszavu ember. A nevét már jól ismerik Nagyváradon: *Mütter* Ferencz, nyug. kir. itélő táblai biró, honv. százados.

— Bizony öcsém, — mondja — nekem már nehezemre esik a beszéd. Hanem ha még akar valamit irni, adok magának forrást.

Ujsághasábokat, történelmi munkákat hoz át a másik szobából. Mikor aztán arra kérem, hogy inkább jelenlegi helyzetéről szeretnék egy-két szót hallani, akkor elkomorodik.

— Ezek a nagyszerü kincsek fiam. Ezeknek tudok csak örvendeni. De igaz a'.... Még egynek —: a 11 unokámnak. Itt kacagnak előttem az árnyékos udvaron egész nap. A külső nagy világ már csak egy lármás, népes piac innen a lakásomból nézve. Keveset köszönhetünk a mai kornak. A legnagyobb jót Tisza István tette velünk: felemelte a nyugdijunkat.

Mütter Ferencz most 82 éves. Mint volt honvédszázados az államtól havonta 120 kor. nyugdijat kap s ezenkivül élvezi a táblabirói nyugdijat is.

Az árnyas Lukács György-utcán lakik *Márkus* János, a volt honvédfőhadnagy s a jelenlegi hegybiró. Együtt találom az egész családot. Mind gyászruhába vannak —: az elhunyt képviselőt gyászolják, aki fia volt Márkus Jánosnak.

Klasszikusan szép, férfias vonásai vannak a hegybirónak. Észrevette, hogy ezekben gyönyörködöm.

— Ugye nem látszik meg rajtam a szenvedés. Pedig sokat, nagyon sokat küzdöttem. Hiszen ezt talán mondanom sem kell; elég az éveimre hivatkoznom: nyolcvanöt. Azért még most is örömmel dolgozom; hivatalom mindig volt s van is, mert a nyugdij nagyon kevés. Ezer koronát kapok évente.

Legszebb emlékem az a jelenet, amikor Görgei Komárom mellett mellemre tüzte az érdemrendet. Most esténkint térdemre ültetem az unokáimat s mondok nekik igaz történeteket a mi időnkből. S bizony sokszor azt mondják rá, hogy:

— De ugye nagyapa, ez csak mese?...

Három élő ember fia van. Birodalma most a nagyváradi hegyek, melyekben az ő erős keze tart rendet.

Az egylet kis ügyei a jelenlegi elnök, *Konvicska* Ferenc kezei közt vannak. Kint lakik a Bunyitay-liget tiszta levegőjü parkjai mellett.

— Élünk uram csöndben és megelégedésben a feleségemmel. Az egyletben nagyon lefogyott a számunk s mi sem sokáig visszük.

Ásitott. Jó éjszakát köszönt és visszavonult.

— Bizony a férjem már fél kilenckor lefekszik. De ez ne feszélyezze Önt, azért mi diskurálhatunk. Milyen illatot használ?

— Orgonát nagyságos asszonyom. A férfiak most csakis orgonát használnak. De mióta eljöttem Pestről, azóta nem is vettem a kezembe az üveget sem. Hisz itt falun szégyel az ember parfümöt használni, olyan jó levegő van.

— De téved Ön uram . . . Hiszen ez a vidék nagyon egészségtelen. Körülöttünk három petroleumgyár is van s itt bent a faluban ez a hatalmas gazdaság illatozik förtelmes dombokkal.

— Hisz éppen ez az! Ez a falu, a hamisitatlan, a mesterkétlen, a természetes, amely mindent megmutat ugy, amint van, a maga természetes valódiságában. Önök nem is gondolják, hogy hányszor elábrándoztunk a rossz levegőjü, rothadt, füst-szagu kávéházakban, hogy milyen jó volna most falun szénás szekerek mellett bandukolni a mezők felé.

Az asszony zavartan mosolygott. Éppen az ellenkezőjét várta annak, amit a festő mondott. Még jó, — gondolta — hogy nincs itt az uram, mert még azonnal kidobálná a puderes dobozt is az ablakon.

Elhatározta, hogy más irányba tereli a beszédet.

— Nem dominóznánk egy kicsit. Nagyon szeretek dominózni. Vegye ki a dobozt Foltos ur.

A festő felállt a diványról.

— Nem tudom asszonyom, hogy nem-e vagyunk terhére ilyenkor, azért azt hiszem, hogy helyes lesz, ha tovább nem alkalmatlankodunk és átengedjük Önt az éjszakai nyugalomnak.

— Oh, dehogy! Hisz még nincs féltiz sem. Ugye Foltos?

— De én azt hiszem nagyságos asszony. Különben megnézem a hálóban a nagy órát.

— Ne fáradjon kérem. Itt az én órám —: nálam már elmult háromnegyed.

— Az Ön órája, kedves müvész, nagyon siet. Falun lassabban telnek az órák, mint Pesten. Jöjjön és hasonlitsa össze ami óránkat az önével.

Ketten bemennek a hálóba.

A férj mélyen, egyenletesen horkol s a hátuk mögött a másik szobában Foltos a dominókkal zörög.

Az asszony előre megy, a festő a háta mögött áll. S mikor az asszony gyufát gyujt, egymás mellé állanak s a felvillanó fénynél meglátszik az óra fehér lapja és hátul a falon két óriási borzas fej árnyéka összeborulva hajlik egymás felé.

Bódogné eldobta a gyufát s a koromsötétben lehunyta a szemét. Érezte, hogy a hajfürtjei összecsapódtak a fiu hajával s az villant át az agyán, hogy az most mohón elkapja a fejét és vakmerően megcsókolja. És ez a csók lesz az ő féltve őrzött titka erre a hirtelen beállott, kellemesen borzongtató percre fog gondolni, erre emlékezni, valahányszor rajtakapják, hogy szórakozott és a semmibe néz. Ez lesz az ő izgalmas szenzációja, az első falusik alandja, ez az egy különös, idegen emlékü esti perc. A sötétben lehunyta a szemét és várt.

Valami puha csomó lezuhant a szőnyegre. Még jóformán észre sem vette, már is megsercent a gyufa a festő kezében s a balkezével lehajolt a csomó után.

Az *einlágja* asszonyom. Nagyon erősen surolta feje az én homlokat s a kemény betét kihullt az Ön meglazult hajából Pedig szép haja van Önek asszonyom. Kár elruittani ezzel a törmelék csomóval . . . Én azt hittem, hogy falun minden asszony természetes frizurát hord. Adieu asszonyom . . .

S az asszony megszégyenitve állott a festő előtt, amint az a gyufával gunyosan az arcába világitott. A férj parasztos erővel horkolt az ágyban s nem is álmodott arról, hogy most lett a felesége igazi falusi asszonnyá.

Papp Jenő.

MEGNYILT az Első nagyváradi grafikai műintézet és fényképészet
Teleky-utca 35. szám.
Művészi kivitelben készit cinkografiai, autotypiai kliséket és fényképeket a legjutányosabb árak mellett.

— Vannak-e folyó ügyek?

— Akadnak. Segélyeket utalok ki, amelyeket a város fizet. Néha azzal jön hozzám egynémelyik, hogy osszuk szét az alapvagyont s az adományokat.

Most igazoltatok át egy békésmegyei *Győri* Demkó nevü agghonvédet a mi egyletünkbe.

Petrus József pedig magasabb nyugdijat kér azon a cimen, hogy ő 49-ben akasztófa alá volt állitva. Kérvényében Görgeire is hivatkozik. Ha tudja igazolni, hogy tényleg veszedelemben forgott, akkor meg is kapja.

Ő maga 80 éves s havonta csak 10 koronát kap, a legnagyobb odaadással intézi az ügyeket.

Az egylet pénztárnoka *Márkutz* Sándor. Friss mozgásu öreg ember. A tágas udvaron 15—20 lakatos legény dolgozik s az öreg fürgén dirigálja őket.

— Hej öcsém, mi nem voltunk ám ilyen gyenge pénzü legények. A Zagyva partján a fagyos havon háltunk és még sem fáztunk. Most pedig 180 pengős bundám van és mégis fázom.

Az egyik fia Amerikában van festőmüvész.

— Amelyik itthon van, arra haragszom, mert munkapárti — mondja mosolyogva.

Most nagyon szegény az egyletünk. Mindössze 428 koronánk van. Rám bizták a pénztárt, mert már megtörtént, hogy ebből a kevésből is elsikkasztott egy postatiszt 80 koronát.

Mikor tőle eljöttem, találkoztam az öreg *Szőke* Mártonnal. Az öreg a nagy okulárén át is észrevette, hogy jön feléje egy ujdonsült zászlós. Önkénytelenül is tisztelgett neki ugy öregesen s a hetyke ficsur rá sem nézett.

— Igy becsülnek bennünket!

A várostól ő 20 koronát, az államtól 10-et kap. A gyermekei nem tudják támogatni. Szegény kicsi kunyhóban lakik a Kaszárnyatéren.

Erős munkában volt *Marosi* Károly bácsi, a jó szivü városi vévrehajtó. Nagy aktacsomót szedett a hóna alá s indult egzekválni.

— Pakfon világ van most, nem arany.

Többet nem is mondott. A törzskönyvből tudtam meg, hogy csekély 12 korona nyugdijat huz.

Meglátogattuk *Amigó* Gyulát, aki jelenleg vasuti raktárnok, *Petruss* Józsefet, aki mérnők volt, *Vere* Sándort, aki csinos házat épitett magának, *Láncsy* Józsefet, aki most igen sulyos beteg s végül *Elek* Sándort, aki talán a legszegényebb. A város 20 koronával támogatja őt. A többiek, mivel tiszti rangban voltak, 70—80 korona nyugdijat élveznek.

De bár milyen szegény is egyik-másik, semmi kincsért nem hagyná itt Váradot. Az elnök szólt Elek Sándornak, hogy fölküldik a pesti menházba, de nem fogadta el. S bizony a társadalom elég hidegen gondol ezekre a nagymultu emberekre. Megis mondta az öreg Szőke: — Ezért a tiz koronáért bizony nem volt érdemes két telet elfagyoskodni.

Közelg a béke. Az angol lapok értesülése szerint az olasz és török kiküldöttek tárgyalásai kedvező fordulatot nyertek. A békére most van eddig egyedül kilátás.

A NAGYPRÉPOST PALOTÁJA.

A nagyváradi 1. sz. káptalan árkádos székházain kivül, még a Schlauch-téren és a Káptalan-sor végén Pray György-utcában is van kanonoki lakás. Eredetileg a Káptalan-sor 1. sz. lakháza szolgált rendszerint a káptalan fejének: a mindenkori nagyprépostnak lakásul s éppen ezért az 1. sz. lakház némiképen nagyobb is egy belső szárnynyal, a sorban következő többi házaknál.

Az utóbbi évtizedekben azonban ugy néhai *Winkler* mint *Palotay* nagyprépositok nem költöztek be a prépositi lakba, hanem megmaradtak előbbeni lakásaikban s a prépost-lakást más kanonoknak engedték át.

A nagyváradi káptalan jelenlegi feje és disze: dr *Belopotoczky* Kálmán v. b. t. t., nyug. tábori püspök, mikor nagyprépositá kineveztetett s Nagyváradra költözött, szintén nem reflektált a régi prépost-lakra, hogy a jelenleg benne lakó kanonokot ne háborgassa hanem a néhai Andrássy János pp. praelátus halála folytán megüresedett Pray György-utcai kanonoki lakot, egy régi földszintes házat foglalta el.

A kiváló főpap azonban, bár a saját részére meg volt elégedve a lakással, elhatározta, hogy a régi épületet modern emeletes épületté épitteti át, amely méltó legyen a káptalan fejéhez.

Az épitkezést az év tavaszán március hónapban kezdték meg, a *Sztarill* Ferencz épitész tervzei alapján. Mivel a régi épüle igen erős, massiv volt, a régi földszintrre épitették az uj emeleti részt.

A kettős fedelü épület renaissance-féle hajló barok-stylban van épitve, középen előtérszerü folyosóval, amely az egész épületben végig fut.

Az eddigi két kapun kivül, az épület közepén van egy uj gyalog bejáró. A földszinti udvari bejáró előtt volt nyitott verenda, zárt, üveges verendává lett igen csinosan átalakitva.

A földszinti előcsarnokból és lépcsőházból széles lépcső vezet az uj emeleti részbe. A földszinten van a csinos kis kápolna, a nappali, dohányzó, kis és nagy ebédlő és a mellékhelyiségek.

Az emeleten az uj tágas előcsarnok, s a széles középfóolyosóól nyilnak a háló, dolgozó szobák, könyvtár, továbbá középen a fogadó nagy szalon; — a belső részen a vendégszobák, játék, billiard szoba, az inasszoba és a mellékhelyiségek. A földszinti zárt verenda felett tágas, nyitott terasz. Egyik terem szebb mint a másik s kényelmes, világos.

Az összes helyiségek tölgyfa padozattal, a falak festeo vannak. Remek majolika kályhák emelik a szobák szépségét.

Az épitkezést most fejezték be s jelenleg a berendezési munkákat végzik.

Az épitkezési költségnek, cca 80,000 koronának tulnyomó, majdnem egész összegét dr *Belopotoczky* Kálmán nagyprépost a sajájából fedezte s csupán csekélyebb összeggel járult hozzá a káptalan.

Az épitkezést *Sztarill* Ferenc kiváló épitészünk végezte, mint vállalkozó. A szakmunkákat pedig a következő helybeli iparosok készitették: az asztalos munkát: *Tarsoly* Ferenc lakatos *Tátray* Sándor, szobafestő *Dávid* Bernát, mázoló *Máthé* István, terrazzó *Nutta* Jakab, mükőmunkálat *Melocco* P., vizvezeték és bádogos munkákat *Vlád* és *Eberl*, kályhás munkákat *Kauczil* és *Turcsányi*, a villanyvezető munkát *Povazsán* József.

A diszes nagyprépositi palota kiépitésével dr *Belopotoczky* Kálmán v. b. t. t., nagyprépost méltó emléket emelt.

TESTVÉRGYILKOSSÁG
200 koronáért.

Bérgyilkosság a kopacseli erdőben.

Tegnap reggel borzalmas testvérgyilkosság történt a kopacseli erdőben, melynek borzalmasságát és megdöbbentő voltát növeli az, hogy a gyilkosság a meggyilkolt feleségének a felbujtására történt.

A csendőrség a gyilkosok letartóztatásával egy jól előkészitett másik gyilkosságot akadályozott meg egyidejüleg.

A gyilkosság *Bibeszku* Gusztáv kopacseli birtokos birtokán történt. *Seress* Mihályné a birtokos gazdasszonya, aki igen kikapós menyecske volt, minden áron szabadulni akart férjétől, Seress Mihálytól. A szabadulásra legalkalmasabb módnak találta, ha férjét valami uton módon elteszi lábalól. A sötét bün keresztülvitelére a férje testvéreit kereste fel. *Seress* Pál a tervtől először idegenkedett, azonban később beavatta abba *Fekete* Pávelt is. Seress Mihályné 200 koronát igért Seress Pálnak. A pénz megtette hatását Seress Pálnál és Fekete Pávelnél.

A két bérgyilkos a gyilkosság tervével napokon keresztül foglalkozott, mig végre abban állapodtak meg, hogy előbb leitatják Seress Mihályt és ha teljesen tehetetlen lesz magával, akkor ölik meg.

Tegnapelőtt reggel a két bérgyilkos felkereste Seress Mihályt és behivták a kopacseli korcsmába. Itt egy nap és egy éjjel állandóan itatták a mit sem sejtő embert. Tegnap reggel, mikor már Seress teljesen kimerülten dőlt végig a korcsma lócáján, Fekete Pávelék elérkezettnek látták az időt a cselekvésre. Addig költögették Seress Mihályt, mig nagy nagynehezen felébredt. Ekkor azzal az ürügygyel, hogy kint jobb levegő van és ott ki fog józanodni, a kopacseli erdőbe csalták ki.

A kopacseli erdőben 200 darab sertés gondozása volt Seress Mihályra bizva. Mikor ide érkeztek, Fekete Pável állitása szerint ő félre ugrott Seress Mihálytól. Ekkor Seress Pál revolvert vett elő és abból ötször egymásután Seress Mihályra lőtt. A golyók mind találtak, közülök három feltétlenül halálos volt.

Seress Pável a lövések után nyomban összeroskadt. A gyilkosok pedig, mintha mi sem történt volna, bementek Kopacselre és ott Seress Mihálynétól felvették a vérdijat, melyen nyomban meg is osztoztak.

Az erdőben történt gyilkosság azonban

Az uj csipke-áruházban

Nagyvárad, Kossuth-u.

Turul cipőüzlet mellett.

feltünést keltő alkalmi árak uri és női divatcikkekben, óriási választék keztyük, férfi- és női gyermek eső- és napernyők, ridikülök, zürichi csipkék, aplikációk, stórok fehérneműek és kézimunkákban.

nem maradhatott sokáig titokban. Pár óra mulva már az egész falu beszélte, hogy megölték Seress Mihályt. Lázas sietséggel kezdtek az ügy nyomozásához a mezőtelegdi csendőrök, akik első sorban is Seress Pált a meggyilkolt testvérét és Fekete Pávelt tartóztatták le. Seressék *nem is tagadták* bünüket és azzal védekeztek, hogy a 200 korona elvette az eszüket. Fekete Pável nem ismeri be, hogy ő részes lenne a gyilkosság elkövetésében, pedig az öt lövés közül nagyon valószinü, hogy valamelyiket ő tette. Most azonban az egész bünt Seress Pálra a meggyilkolt testvérére akarja tolni.

A csendőrség a vallatás során tudta meg azt is, hogy Seress Mihályt a felesége felbujtására ölték meg. Seress Mihálynét szintén letartóztatták. A csendőrség tegnap délután szenzációs fordulatot keritett a testvérgyilkosságnak.

Mikor ugyanis a bünösöket hallgatták ki, a két gyilkos elmondta, hogy nekik megbizatásuk volt arra is, hogy *Bibeszku Gusztáv földbirtokost is megöljék.* Erre is Seress Mihályné biztatta fel őket. Bibeszku megöletésének is tegnap kellett volna megtörténnie és hogy Bibeszku megmenekült, azt annak köszönheti, hogy az eladásra szánt 200 darab sertést nem tudta eladni. Bibeszkut ugyanis ennek a 200 drb sertésnek az áráért kellett volna megölni.

A gyilkosság és a kiderült, de meghiusult gyilkossági terv nagy izgalmat keltett a vidéken.

A gyilkosokat ma fogják erős csendőri fedezettel Nagyváradra kisérni.

HUMOR.

*

HASZNOS SZERV.

— Tehát a vakbél nélkül, doctor úr, megélhet az ember?

— Meg, csak a sebész nem.

*

RIPORT A KIVÉGZÉSRŐL.

„Az elitélt nyugodtan, emelt fővel haladt a nyaktiló felé, de a mikor a vérpadon megpillantotta a bárdot, egyszerre elvesztette a fejét . . .“

*

BÉKESZERZŐ DIVAT.

— Hogyan, kedvesem! jóban vagy a férjeddel? Én úgy tudom, hogy összevesztetek.

— Lehetetlenség, édesem, ezekkel a modern bluzokkal, a melyeket a háton kell begombolni. K gombolja be, ha nincs itthon a szobalány?

*

SOKAT LE LEHET NYELNI.

— Különös, de vannak emberek, a kik tüzet nyelnek.

— (Vén iszákos): Az semmi! Én olyan embert is ismerek, a ki a vizet lenyeli!

*

JÓ HÁZI KOSZT.

— Nagyságos asszonyom maga főz, ugy-e bár?

— Csak akkor, ha a férjemmel összeveszte**m**.

KÁPOLNÁT A FÉLIKSZ-FÜRDŐBE.

A fürdővendégek kérelme.

A Féliksz-fürdő rohamos fejlődésével, látogatottságának növekedésével évről-évre minderősebben meg-megujul azon óhajszerü panasz, hogy amig a hirneves fürdő kitünő gyógyhatásu vize és az intézőség által foganatositott intézkedések kellőleg óvják a vendégek testi épségét, addig a lelki szükségletek ellátásáról nincsen semmi gondoskodás.

A fürdő területén, — amelyet pedig évenkint ezren és ezren látogatnak állandó fürdővendégek, s ezek között igen sokan olyan betegek, akik egyáltalán nem sokat járhatnak, — nincs egyetlen olyan helyiség, ahol rendszeres ájtatosságukat elvégezhetnék azok, akik a profán életszükségletek mellett, lelkük gondozását is szükségesnek tartják. Mig más hasonló, sőt kisebb fürdőben is kápolna, vagy legalább egyszerü imaház van, addig a Féliksz-fürdőben ezt hiába keressük s legfeljebb az erdőben egy fára kifüggesztett Mária kép emlékeztet bennünket, hogy napi imánkat elmondjuk. A fürdővendégek tényleg ezt a szent képet keresik fel s ott végzik jelenleg ájtatosságaikat.

Váradszentmárton községben van plébánia templom, de ez olyan távol van a fürdőtől, hogy különösen esős, kellemetlen időben a fürdővendégek nem látogathatják.

A fürdőtulajdonos rendnek viszonyai igen könnyen megengednék, hogy egy kis kápolnát épitsen a fürdőben. A fürdővendégek körében mozgalom indult meg, hogy a kápolna létesitését kérik a premontrei rendtől. E tárgyban aláirási ivet bocsátottak ki, amelyet a következők irtak alá:

Apostol Ubald nyug. lelkész, dr Kérészy Zoltán jogakad. igazgató, dr Koller Kálmán kir. táblabiró, dr Földy Jánosné kir. tan özvegye, özv. Maron Györgyné, Lipóczy Istvánné, dr Fazekas János, Pántya Béla, dr Szilágyi, Mann Imre Gáspár Lajos kir. jbiró, Psellnicz Dezső, Hencz Sándorné, Tóth Istvánné, Barboloviciu A. szilágysági g. kath. püspöki helynök, Wajda Gábor nagyderzsidai g. kath. plébános, dr Kiss Béla főorvos (Debrecen), Petroviczi Serty Emil Lajos debreceni O. M.-Bank fellülvizsgálója, ifj. Székely János, betfiai g. kath. lelkész, Czinea János hájói g. kath. lelkész, Demeter József, Moldován Jenő, Sampsuch Frigyes, Csuta Pál, Standary György, Bánó Aladárné, Szilassy Ottó, Szőllőssi Zsuzánna, Molnár Lajosné, Nagy Józsefné id. Józsa Pál, id. Józsa Pálné, Józsa Etelka, Józsa Margitka, Bodor Miciko, Bodor Böske, Hatzel Flórián, Muset Miklós lelkész, Bács Sándor, Rácz Imre, Barjék Antal, Nagy András János (Makó), Bányai János (Beregszász), Beles Augusztin, Heringh János, Istenes László, Keresztesi János, Filip János, Paszt Ferenc, Ignáczy Elek ig tanitó, Grünberger Dezső (Budapest), Brauner Jakab, Ágh János, Hulka Károlyné, Mile Irma, Asztalos Jenő, Ruzicska Gyuláné, Török Józsefné, Gáspár Lajosné, dr Farkas Jánosné, Farkas Livia, Moldován Jenőné, Lukarecz János, Szilágyi Sándor, Suta Pálné, Szabó András, S. Tóth Kálmán, Vad András, Hoffmáyer József, Korsó Sándor, Kiss Bertalanné, Marozsán Péterné, dr Boros János, Comaniciu János, Komanics Jánosné, Koncz György mérnök, dr Isac.

*

A fürdővendégek ilyen előkelő és nagy tömegének kérelme az egész fürdőközönség óhajtása is és az illetékes körök megfontolják a dolgot s bizonyára nem zárkóznak el a kérelem teljesitése elől, annál is inkább, mert a jelenlegi bérlet két év mulva lejár s akkor bőven kárpótolva lesz egy kápolna épitésének a költségéért bérösszeg emelkedése által, a fürdő pedig sokat nyer egy csinos kápolna épitésével.

Sorozás Nagyváradon.

Szigoru lesz a vizsgálat.

A sorozó bizottságok müködnek az egész országban. Most már az uj véderőtörvény alapján állitják a legényeket a mérték alá, ami csak annyiban eltérő az eddigi sorozásoktól, hogy több katonát kell sorozni s igy a legények közül kevesebbnek a szivét örvendezteti meg a katonaorvos az „alkalmatlan“ itélettel s több ifjut juttatnak az „angyal bőrhöz.“

Nagyváradon az idei fősorozás szeptember 30-án kezdődik az 1891. évben született első korosztályba tartozó ifjak vizsgálatával. Ez évben Nagyváradon mintegy 1100 ifju áll a mérték alá és pedig:

az 1891. évi I. korosztályból 345,
az 1890. „ II. „ 190,
az 1889. „ III. „ 201

és mintegy 350 idegen illetőségü.

A sorozásra vonatkozólag különben a városi katonaügyosztály a következő hirdetményt adta ki:

Nagyvárad város katonai ügyosztálya részéről közhirré teszem, hogy: az 1912. évi fősorozás a Nagyvárad városi sorozójárásra nézve Nagyváradon (Tüzoltó laktanyában, Mezey Mihály-utca) a folyó évi szeptember hó 30-tól október hó 4-ig terjedő 5 nap alatt fog foganatosittatni. Ezen az ujoncállitáson való megjelenésre az 1912. évi XXXIV. törvénycik 3. §-a alapján az 1891., 1890. és 1889. évben született állitáskötelesek ezennel felhivatnak.

Az ujoncállitásra felhivott állitáskötelesek és a keresetképesség tekintetéből megvizsgálandó férfirokonok, a következő sorrendben és az alábbi napokon tartoznak a sorozóbizottság előtt megjelenni: Szeptember hó 30-án az 1891. évben született I. korosztályu állitáskötelesek a 230. sorszámig. — Október hó 1-én az 1891. évben Nagyváradon született I. korosztályu állitáskötelesek a 231. sorszámtól végig és az 1890. évben Nagyváradon született II. korosztályu állitáskötelesek. Október hó 2-án az 1889. évben Nagyváradon született III. korosztályu állitáskötelek és az összes elmaradottak. Október hó 3-án a Nagyváradon való állitásra engedélyt nyert I—II. korosztályu idegen illetőségüek. Október hó 4-én a Nagyváradon való állitásra engedélyt nyert III. korosztályu idegen illetőségüek.

A sorozóbizottság müködését naponként reggeli 8 órakor kezdi meg. Az állitáskötelesek és a keresetképesség tekintetéből megvizsgálandó férfirokonok, — amennyiben a

Hiegenicus fodrászterem!

Zsigován János, uri fodrászterme
Rákóczi-ut. Gerliczy-palota. Vasut felé.

Elvállal minden néven nevezendő hajmunkát jutányos árban. Villany vibráció, ugyszintén masszás, manikür, stb. Nagy elővigyázat a tiszta kiszolgálásra.

személyes megjelenés alól nincsenek felmentve, — idejekorán és tisztán kötelesek a sorozóbizottság előtt megjelenni.

Nagyvárad, 1912. aug. 20.

Eleméry Ferenc,
tanácsos.

BAJBAN

az élesdi tüdővész-szanatórium.

Deficittel és adóssággal küzd.

Biharvármegyének egyik legáldásosabb intézményei közé tartozik az *élesdi tüdővész-szanatórium*. A szanatórium Élesd községtől egy órai távolságra van a hegyek között, igazán szép helyen. Már maga a szanatórium kellemes külseje is jó behatással van a betegre. A szanatóriumot nagy kert veszi körül, a hol valóban élvezetes a séta.

A szanatóriumot pár éve létesitették. *Bérczy* Imre élesdi főszolgabiró volt a mozgalom inditója, a melyet lelkesen karolt fel nemcsak az élesdi járás, hanem az egész vármegye. Csakhamar sikerült oly pénzösszeget teremteni, a melyből felépithették a szanatóriumot. Bérczy Imre főszolgabiró lett a szanatórium elnöke és *Weisz* Jakab orvos a szanatórium főorvosa.

A milyen lelkesedéssel fogadta a vármegye közönsége a mozgalmat, éppen olyan hamar lelohadt a nagy érdeklődés. Még az első években csak fenntudták tartani az intézetet, de később egyre nehezebben ment.

Ez év elején aztán a mult évi számadást deficittel zárták le. Ez aztán óriási nehézségeket támasztott a szanatórium fenntartásánál. A költségvetésben előirányzott összegek nem fedezték a tényleges kiadásokat. A szanatórium a válság szélén állott.

Ekkor, hogy az intézmény ne jusson teljesen tönkre, takarékpénztárból vett kölcsönt az egyesület vezetősége. Igy tudott magán segiteni pár hétig.

Ez idő alatt az egyesület érintkezésbe, majd összeköttetésbe lépett a munkásbiztositó pénztárral is. Szóval minden lehetőt elkövettek, hogy megmentsék az intézetet s az épületbe és felszerelésekbe befektetett tőke el ne pusztuljon.

Közben a vármegyei bizottság az államsegély folyósitásáról szóló jelentését is beterjesztette az alispánhoz és nagyon melegen ajánlotta segélyezésre a szanatóriumot. A bizottság elnöke felhozza az okokat is jelentésében, a melyek annyira tönkre juttatták a szanatóriumot.

Egyik főoka volt ennek a vármegye jóváhagyott költségvetésének hiánya is. Ugyanis a vármegye nem adhatta szokott évi segélyét, mert ő maga is pénzzavarokkal küzdött.

Mult hó 26-án aztán még nagyobb lett a baj. A pénzt — 7500 koronát — kölcsönző bank, a *Biharkörösvölgyi Takarékpénztár*, felszólitotta Bérczy Imre ügyvezető elnököt, hogy az egyesület váltótartozásának kiegyenlitéséről 14 nap alatt gondoskodjék, mert ellenesetben kénytelen lesznek per utján behajtani követelésüket.

Bérczy Imre főszolgabiró a takarékpénztár felszólitó levelét beterjesztette az alispánhoz. Kéri az alispánt, hogy a belügyminiszter által a szanatórium javára adott segélyt mielőbb utalja ki, mert ha a bank követelését idejében nem tudja kifizetni, akkor neki is — mint a váltó egyik aláirójának — kellemetlenségei lesznek.

Az egyesület adóssága 23611 korona 20 fillér, vagyona pedig 61473 korona. Az adóságon kivül még 25 beteg kezelése április 1-től október 1-ig körülbelül 18700 koronát tesz ki.

Az alispán remélhetőleg mielőbb kiutalja az összeget s ezzel talán meg is menti a végpusztulástól az élesdi Bethlen tüdővész ellen védekező egyesületet és szanatóriumot a tönkremenéstől, melynek agilis vezetői igazán mindent elkövettek, hogy fentarthassák a nemes hivatásu intézményt.

A munkásbiztositó pénztári tisztviselők bankettje.

Pár napja zajlott le a nagyváradi ker. munkásbiztositó pénztárnál az ujonnan rendszeresitett, állásoknak a betöltése. Az állások betöltése választás utján történt. Mint minden választásnál, itt is nagy volt a pályázók között az állásokért a harc.

Özönével volt pályázó minden állásra, de csupán már a pénztárnál volt és alkalmasnak bizonyult emberek lettek a választás utján véglegesitve.

Az ujonan megválasztott tisztviselők abban állapodtak meg, hogy a hivatalt vezető *Kovács* Benő igazgató és választóik iránti tiszteletük jeléül, bankettet rendeznek a Rimanóczy-féle vendèglőben.

Tegnap este volt a bankett s részt vett azon a pénztár tisztviselői kara és az igazgatóság.

A banketten először dr *Katz* Béla, a kerületi munkásbiztositó pénztár ujonnan megválasztott segédtitkára, mondott beszédet.

A megjelenteket üdvözölte első sorban is beszédében. Majd kifejtette, hogy mi a munkásbiztositó pénztár tulajdonképpeni hivatása.

Pénztárunkra — mondta — büszkék lehetünk, mert ily összetartásu igazgatósága nagyon kevés munkásbiztositónak van hazánkban. Mindenképpen igyekszik megkönnyiteni ugy a munkáját a tisztviselőknek, mint a megélhetését. Ez utóbbit különösen bizonyitja az, hogy már régebben megszavazta a drágasági pótlékot, amelyet azóta állandóan kapnak a pénztár tisztviselői.

Dr Katz Béla valóban jeles szónok. Beszédjét érthetően mondta, s hogy nagy tetszést keltett, bizonyitotta a percekig tartó taps, amit érte kapott.

Kappner munkásbiztositópénztári tiszt emelkedett ezután szólásra, aki jóizü humorával megnevettette a megjelenteket.

A pénztári tisztviselők üdvözlését, a megjelent igazgatósági tagok nevében *Pelle* munkás igazgatósági tag köszönte meg.

A banketten résztvett tisztviselők megemlékeztek még *Kovács* Benőről, a pénztár távol levő igazgatójáról és *Láng* József elnökről.

A fényesen sikerült bankett a késő éjjeli órákban ért véget.

S. A.

HIREK

Szeptember elején . . .

Letarolt rónákon visz át a vonat. Valahonnan messziről a cséplőgép bugását hozza felénk az őszi szellő, fehér felhők usznak versenyt a vonattal és a letünő nap fényes ragyogással világitják be a távoli erdőkoszoruzta hegyeket.

Vége a vakációnak . . . Meghuzom magam a kattogó kocsi szegletében, nyugodt, csendes, boldog, szép napokat élek át lelkemben ujra és ujra, mintha most is balzsamos fenyőillato áradna szerte szét, nem érzem a fekete, fojtó kőszénfüstöt, egyszerre azután álmodozásomból őszinte, egészséges gyermekkacaj ébreszt fel. Uj, fiatal élet kedves, szép jelenetei játszódnak le szemem előtt. Fekete ruhás, szőkehaju özvegyasszony száll fel egyik állomáson, három gyermekével. A legkisebbik alig hat éves lehet még. Fehér-fekete ruhája valami csöndes szomoruságot festenek piros arcára. De a kék szeme, az ajka csupa gyermeki, öntudatban boldog kacagás, gesztenyeszinü göndör haju hamiskásan hull arcára és vállára. Izeg-mozog, egy percig sem tud nyugodtan maradni. Most hizelgő cica módjára édes anyja bánatos arcához simul, erélyes, talán szigoru vonásokat festett rá az élet, de e percben szelid, szerető anyai mosoly fakad az ajkán és megsimogatja a kis buksi fejét.

Ez a kis gyerek mától kezdve iskolába fog járni. Istenem, hogyan fog majd nyugodtan, csendesen szó nélkül ülni a padban sok-sok egyforma társai között? Nem fog kacagni, a pirosság eltünik az arcáról és milyen nagyon-nagyon nehéz lesz odafigyelni a tanitónéni számára ott bennt a szük tanteremben. Elveszik tőle a szabadságát, elvesznek tőle valamit, ami olyan bájosan szép volt benne, ami olyan édes kacagó hangulatot öntött szerte a vágtató vaskocsiban.

És a mamája az egészséges, szabad faluból beköltözik a szürke, poros város zárt falai közé. A gond ott leselkedik mellette, hogy barázdát szántson arcára.

A középső leány talán most megy a polgáriba. Legalább is ez a bakfisbüszkeség látszik az arcán. Testvérkéjével annak a tudatában játszik, hogy őreá komoly kötelességek várnak, édes anyjával kell megosztani a felügyelet gondját, kétszeresen kell szeretniök a kicsit, hogy ne vegye észre annak a szeretetnek a hiányát, amelytől őket megfosztotta már az élet.

A harmadik, a fiu már nagy diák. Ótödikes lehet és e pillanatban még ott zsongzsibong a szivében a gondtalan vakáció ize, vidám bucsunóták keltenek visszhangot a fülében. Azután tanulni fog. Kettőzött szorgalommal kell munkához látni, de ahogy végig gondolok a diákéveken és végig nézek

Ujdonság Nagyváradon! Régiségek!

Sternberg J. Bpest N.-Várad Szt. László-téri hidnál.

Legolcsóbb bevásárlási forrás, régiségek, mütárgyak, perzsa szőnyegek, csillárok, arany és brilliáns ékszerek, nászajándékok, vadászfegyverek, revolverek, sport és optikai cikkek. Veszek és cserélek. — Győződjön meg áraimról vétel kényszer nélkül. —

évközben a diákarcokon, ugy le lehet olvasni valami fáradt fásultságot, ugy kiérzik a viselkedésükből, hogy van valami, amit a mai iskola elvesz tőlük és ad helyébe idegességet, bénultságot.

Ugy hirtelenében jöttek ezek a gondolatok a rohanó vasuton és egyszerre éreztem, hogy a vidám gyermekkor szép jeleneteit fojtó, fárasztó ködbe vonja a mai iskola.

Valami hiányzik innen, sok mindennek másképen kellene lenni.

. . . És a vonat száguldott tovább. Fiatal tanitónő szállott fel. Le lehet olvasni az arcáról, hogy az. A vakációból tér haza ő is és utazik vissza az iskolájához. Valahogy szó kerül a nevelésről. És a tanitónő beszélni kezd az ő elsős kicsinyeiről lelkesen, boldogan, akiket ő ugy szeret s akik őt ugy szeretik. Mosolyra nyilnak az ajkai és nagy, nyilt kék szemében különös tüz lobog fel: a *szeretet* fénylő tüze . . .

Ez az igazi szeretet hiányzik sok helyt, és erre van szükség mindenütt, minden iskolában.

La—Ly.

*** Az Oltáregyesületi ájtatosság.** Az Oltáregyesület a szokásos vasárnapi szentségimádást ma a *Szent László* templomban tartja meg. A legméltóságosabb Oltáriszentség egész nap ki lesz téve a hivők imádására. Reggel 7 órától este 7 óráig.

*** A bécsi eucharisztikus kongresszus.** Közeledik a 23. nemzetközi eucharisztikus világkongresszus ideje s már kibontakoznak annak hatalmas arányai. A jelentkezők száma minden eredményt felül mul. Idegenből legalább százezer résztvevőre számitanak, a kinek elszállásolása és ellatása nagy gondot ad a rendezőségnek. Tömeges olcsó ellátásra eddig körülbelül 20,000-en jelentkeztek, a kik közzül 6000-et a népkonyha lát el, a többiek ellátásáról katonai tábori konyhák fognak gondoskodni.

*** Biharvármegye költségvetése.** Biharmegye harmadik szakosztálya tegnap foglalkozott Biharvármegye 1913 évi költségvetéseinek elkészitésével. A szakosztály a háztartási alap költségvetéseinek főösszegét 6853,368 koronában, a közszükségleti alap költségvetésének főösszegét 319057 koronában és az épitkezési alapét 81137 koronában állapitotta meg. A jövő évi költségvetés alig mutat lényegesebb eltérést a mult évi költségvetéstől. Az uj költségvetés annyiban uj a közönség előtt, hogy az épitkezési alap most szerepel először a költségvetésben. A vármegyén abban reménykednek sogy az 1913. évi költségvetésen nem fog változtatni a miniszter

*** Öregember nem vénember.** Érmihályfalván nem mindennapi házasság ment végbe tegnap. A község egyik gazdája, Torda Gábor 68 éves létére és özvegységének negyedik hetében feleségül vette Érmihályfalva egyik legszemre valóbb leányát a 18 éves Adorján Etelkát. Az esküvőt nagyon élénken tárgyalják az egész Érmihályfalván.

*** Az Urak Mária Kongregációja** csütörtökön a rendes időben, 6 órakor tartja első összejövetelét a nyári szünet után.

*** Az érmihályfalvai ipartestület zászlószentelése.** Szép ünnepség keretében ülte meg az érmihályfalvai ipartestület fennállásának 25 éves jubileumát. Ebből az alkalomból a testület diszes zászlót is készittetett, melyet *Szőke* János római katholikus plébános áldott meg. A zászlóanya *Fráter* Lórándné volt, mig az ünnepségek diszelnöke *Dobozy* Mihály. A zászlószentelés után az ipartestület helyiségében diszgyülés volt melyen Dobozy Mihály tartott szép beszédet az ipartestületről. Este mulatság volt, melynek tiszta jövedelme háromezer koronát tett ki.

*** A Katholikus Népszövetségből.** A Népszövetség vezetősége fáradhatlanul dolgozik az őszi és tél programmon. A sajtóakció állandó ébrentartása mellett most rendezik a népszövetségi népkönyvtárba érkező könyveket. Minden hónapban egy-egy nyilvános ünnepély lesz, melyre a legkiválóbb országos nevü katholikus szónokokat sikerült közremüködésre megnyerni, mig a szavalati és énekszámokra a népszövetségi tagok és hozzátartozóik vállalkoznak. Szó van egy nèpszövetségi dalárda és zenekar szervezéséről is, közben pedig a szövetkezetek előmunkálatai folynak. A taglétszám állandúan növekvőben van, ma már közel jár az ezerötszázhoz. Az ősszel a vidéken is több vidéki község is megalakitja a maga népszövetségi szervezetét.

*** Rihlicyky—Csapó.** A belügyminiszter megengedte, hogy kk. *Rihliczky* Margit, Géza nagyszalontai lakosok családi nevöket *Csapóra* változtassák. A névmagyarositásnak háttere van, mely erre birta a Rihliczky familiát. Az eddigi szeplőtelen neven ugyanis a család egyik tagja foltot ejtett, mely országszerte kompromitálta a családot s ezért akartak megválni a névtől. Rihliczky Jeromos a nagyszalontai takarék vezértitkára még nem magyarositotta nevét de szándékában van követni családja cselekedetét, ő hir szerint *Balogra* akarja változtatni a nevét.

*** Egy leánykereskedő hálójában.** *Karácsonyi* Mária belényesi leányt valami lelketlen, lélekkufár öreg asszonynyal hozta össze a sorsa. Az öreg asszony addig beszélt neki, mig sikerült a tapasztalatlan leányt kivándorlásra csábitani. Bukarestbe ment, ahol a lehető legszomorubb sors várt reá. Hozzátartozói kétségbeesve kutatták és a konzulátus utján sikerült is kiszabadulni a szerencsétlen helyzetéből. Visszatért Belényesbe és nyugodtan élt, amig egyszer csak a konzolátus követelni kezdte a hazaszállitási költséget a leányon. *Karácsonyi* Mária nem tudott fizetni és a követelés elől megszökött Belényesből. Azóta nyoma veszett. Valószinüleg a leánykereskedők menthetetlenül behálózták a szerencsétlen leányt.

*** Tolvaj cseléd.** Székely Sándor távirdatiszt Uri-u. 32. sz. a. lakos négy nappal ezelőtt fogadta szolgálatába Nemes Mária 12 éves cselédleányt. Az este mig Székelyék távol voltak hazulról, Nemes Mária az alkalmat felhasználva gazdasszonyának nagy csapat ruháját egy abroszba összepakolta, éppen midőn Székelyék haza-toppantak, meg akart vele szökni. A tolvaj csemete ilyedtében a lopott tárgyakat a konyhában ágya alá dobta be, de midőn terve kiderült rendőrkézre adták.

*** Öngyilkosság a gyakorlatozó honvédek között.** A gyakorlatra indult honvédeknek gyászuk van. A béli járásban elszállásolt honvéd gyalogezred egyik tartalékos katonája *Molnár* János tegnap agyonlőtte magát. Molnár Bélárkoson volt elszállásolva. Társai nagyon szerették a fiatal jókedvü katonát, akit Budapestről hivtak be a gyakorlatra. A főhadnagya meg épen kitüntette a kanotát, annál is inkább, mert tudta, hogy Molnár 7 hónapos felesége mellől vonult be a gyakorlatra. Tegnap reggel mikor a főhadnagy szakasza indulásra kèszen állott egy káplár jelentette:

— Főhadnagy urnak jelentem alásan Molnár közember hiányzik!

Az indulást egyelőre elhalasztották és mindenki az elmaradt katona keresésére indult. Hosszas kutatás után végre ráakadtak szállásadójánál. Ott feküdt élettelenül az ágyban, átlőtt koponyával, mellette szolgálati fegyvere, melyből egy golyó hiányzott. Az esetről jelentést tettek a katonai parancsnokságnak és a polgári hatóságnak. A hullát beszállitották a bélárkusi járványkórházba. Az öngyilkosság oka ismeretlen és feltünést keltett a honvédségnél.

*** Élet a Féliksz fürdőben!** Az első sárguló falevél másutt a fürdőszezon halálát jelenti s amint az őszi szél végig szánt a strandok esplanadok bokrai közt, megszünik a zajos, vidám élet a mi Féliksz-fürdőnkben, amelynek hirét évről-évre messzebb tájakra viszik szét, s mely immár a külföld érdeklődését is magára vonta, a nyári szezon végén uj évad kezdődik, a mezei munkák végeztével Bihar, Hajdu és Békés, sőt a távolabbi vármegyék birtokosai, akik az ősz kellemes időszakára halasztották üdülésüket, örömmel keresik fel a csodálatos erejü forrásokat a Félikszfürdőben, mely ilyenkor a szokottnál is nagyobb kényelmet nyujthat, s nagyobb figyelemmel fogadhatja vendégeit, szobák előzetes megrendelés nélkül is már rendelkezésre állanak. Mint értesülünk, szeptember hó 1-től kezdve a szobaárakat is 30 százalékkal mérsékelik, s az államvasutak igazgatóságánál lépések történtek arra nézve, hogy a vonatok közlekedésének rendjét október hó 1-ig változatlanul, november hó 1-ig pedig korlátozva tartják fenn a közönség kényelmére. Egri Balog Gábor népszerüvé vált cigányzenekara a fürdő élénk látogatottságának magyarázata, hogy a meleg gyógyitó forrásokat a tropikus nyári hőségek elmultával sokan kellemesebbnek és hatásosabbnak tartják.

*** Uj Lexikon.** Révai-féle (eddig 5 kötet jelent meg), továbbá mindenféle könyvek Benkő Artur Rákóczi-uti könyvkereskedésében. Antiquar könyveket jó áron veszek.

Üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesitem a nagyrabecsült rendelőimet, hogy asztalos mühelyemet

Rimanóczy-utca 12. szám alá

helyeztem át. Megköszönve az eddigi szives pártfogásokat, kérem azt a jövőben is fentartani. Szolid és jó munkáért jótállok. Mély tisztelettel maradok

Pál Sándor,

asztalos mester.

* **Képtárlat Nagyváradon.** Már emlitettük, hogy *Solymosy* Márton budapesti jéhirü mükereskedő, augusztus végén Nagyváradra érkezik s ezuttal is nagyobbszabásu képkiállitást rendez, képvásárlással egybekötve. *Solymosy* Márton tegnap megérkezett s a vármegyeháza nagytermében már be is rendezte a képkiállitást, amely a magyar festőmüvészek pompás dolgait tárja elénk. Összesen 250 darab képet hozott ezuttal Solymosy Nagyváradra; ezek között van *Nyilasynak* egész kollekciója, s *Tibor* Ernő is néhány szép képpel gazdagitotta a kiállitást. Igen csinos dolgok vannak Gulácsy Lajostól, *Juszkától, Bonek* Árpádtól, *Berkestől, Papp* Bertalantól, Kiss Rezsőtől; szép vásznakkal van képviselve *Csók* István, *Bőhm, Dudics* a gazdag tárlaton. Nagyvárad város előkelő izlésü és müértő közönségének most alkalma van, hogy értékes és mübecscsel biró alkotásokat szerezzen be, aránylag igen jutányos áron és előnyös feltételek mellett. A képkiállitást ma, vasárnap délelőtt 10 órakor nyitják meg.

* **Titokzatos elgázolás**. Nagy riadalom támadt az éjjel a nagyvárad—csabai 5022-es számu személyvonat utasai között. Midőn a vonat *Pusztatold* állomást nehány kilométerrel elhagyta, a nyilt pályán nagy zökkenés után hirtelen megállott. A mozdonyvezető és utasok leugráltak a vonatból s a 13-ik kocsi alatt megdöbbentő látvány tárult szemeik elé. Egy uriasan öltözött fekete kabátos csikos nadrágu 40 év körüli fekete bajuszu férfi borzalmasan megcsonkitott hullája feküdt vértócsában a kerekek között. A hulla fejét s mindkét lábát tőből lemetszették a kerekek. A vonat nagy késéssel folytatta utját s a hullát a legközelebbi állomásra vitte. A nagyszalontai csendőrőrs még az éj folyamán kiszállt a helyszinre s jelentést tett a nagyváradi kir. ügyészségnek, mely a nyomozást elrendelte. — A hulla személyazonossága még ezideig megállapitható nem volt. Tegnap délelőtt a nagyváradi rendőrkapitányi hivatal kihallgatta *Rózsa* Jánost a vonat gépészét és *Mikle* János fütőt. Egyöntetüen azt vallják, hogy az elgázolt csakis öngyilkossági szándékból vethette magát a vonat elé, — mert a holdvilágos éjjel, ha a sinek közt ment volna, feltétlenül már messziről meglátják, — de ők csak az elgázolás zökkenésére lettek figyelmesek. Egy fa árnyékából egyszerre kellett, hogy az illető a sinekre vesse magát.

* **Szalay Stefánia** államilag képesitett okl. zenetanár zeneiskolájában (Akadémiai előkészitő tanfolyam) a beiratások szeptember hó 2 től szept. 7 ig tartanak. Beiratkozni lehet délelőtt 9—1 óráig a zongora és ének tanszakra. A magánének tanitását B. Garzó Adél orsz. m. kir. zeneakadémiát végzett okl. énekmüvésznő látja el. Uri-u. 17.

* **Sipos Bálint ruhái.** A hirhedt jákóhodosi gyilkos *Sipos* Bálint az illavai fogházban tölti ki tudja meddig tartó büntetését. Amióta a gyilkos Nagyváradról elment, azóta semmi életjel nem érkezett felőle, pedig testvére *Molnár* Dánielné, aki egyedül sajnálja a gyilkost, mindennap várja tőle a levelet. A napokban végre csomag érkezett Illaváról. A csomagot nagy kiváncsisággal bontották fel Molnárék. A csomagban Sipos civil ruhái voltak. A ruhák zsebeit izgatottan kutatták át, de egyik zsebében sem találtak semmit. Molnárné sirva panaszolta, hogy nincs levél. Most már bele is törődtek abba, hogy Sipostól nem fog egyelőre levél érkezni. Jókóhodoson azt mondták az asszonynak, hogy csak 3 hónaponként szabad levelet irni Illaváról, igy most már kezdenek beletörődni, hogy csak októberben kapnak levelet.

* **Görögdinnyét** kilogrammonként 10 fillérért. **Befőzni való sárgadinnyét** kilogrammonként 25 fillérért! **Befőzni vagy lekvárnak való szilvát** kilogrammonként 20 fillérért házakhoz szállit: **Székely Sándor** főszámvevő. Megrendelhető póstán, Csengeri-utca 15. szám, vagy telefonon 212. sz.

* **Tanuljunk világnyelveket**. A Rose-rendszerü ábrázoló nyelviskolában, a mely augusztus óta *Bémer tér 1. szám* alatt működik, könnyü és élvezetes módon sajátithatja el bárki a német, franc a, angol stb nyelveket. A teljes kiképzés száz tanórából áll. Beiratkozni bármikor lehet. Tandij személyenként és óránként 1 korona 50 fillér Nappali és esti tanfolyamok.

x **Intelligens jobb nők**, kik varrásban már gyakorlottak, varrógép munkára, állandó alkalmazás mellett azonnal fölvétetnek. Kezdő fizetés 90 koronától s feljebb. Személyesen jelentkezni Moskovits cipőgyár irodájában Biharmegyei Takarékpénztár épület, délelőtt 11 és 12 óra közt.

Vadàsz urak figyelmébe. A közelgő vadászati évadra való tekintettel felhivom a nagyérdemü vadászközönséget, hogy fegyver és vadászati cikkek beszerzését r álam eszközölje. Óriási választékot talál itt a legelőkelőbb gyártmányu fegyverekből, a legjobb töltények ugy külföldi mint belföldi lőporral készültek a legpontosabban készitve s ajánlom fegyverjavitó mühelyemet, hol szakszerüen, gyorsan és pontosan eszközlök minden nemü fegyverjavitást. Ne adják fegyvereiket kontárok kezébe mert azok tönkreteszik és később többe fog kerülni annak hejreállitása. M. kir. lőporáruda Telefon 269. Tanoncok felvétetnek. **Ladànyi József** puskamüves, fegyverkereskedő, Nagyvárad, Pécs.

* **Aszódi Trieszti kávé és tea behozatala**. Csokoládé és Kakao áruháza. Nagyvárad, Kossuth-utca Sas-palota. **Vigy zat**, mert sok az utánzat! Jobb izlésü családok figyelmébe ajánlva. Különlegességeim pörkölt kávékban:

Elsőrendü . . .	1 kiló	4·—	K
Mágnás keverék RR	1 «	4·40	«
« « 0—1	1 «	4·80	«
« « 00—I	1 «	6·—	«

Motor üzemü kávépörkölés és darálás, a vevő előtt történik. Kakao 10 deka 50 fillér. Eredeti franckkávé-pótlék, valódi fügekávé, valódi mackkávé gyermekeknek. Kátreiner valódi árpakávé. Összes kétszersültek Karlsbadból. A kiszolgálásnál a cég főnöke jelen van és igy mindenki a legjobbat és a legolcsóbb árt érheti el. Block rendszeres beváltása. Blockjaimat az egész vonalon gyüjtik. Cukorka és csokoládé különlegességeim legjobbak, mert eredetiek. Gyógycukorkák eredeti lerakata.

Jogászok! Ügyvédjelöltek!
!! Egész nyáron át működik !!
Dr. Kállay jogi szemináriuma Budapest, IV. Kaplony-u. 5. Telefon 125—38
Köztudomásulag legsikeresebb előkészités minden jogi vizsgára.

Iskolai és tornacipők
legkedvezőbben
REICHARD áruháza
cégnél szerezhetők be.

Automobil garage és fémöntöde
Automobil gummik lerakata
Automobil javitó mühely
Bér automobil
Automobil kellékek
Automobil gummi javitó mühely
STERN, MEZEY-U. 1. Telefon 194.

Különleges felöltők, kosztümök
blouzok és gyermekruhák
a legnagyobb választékban
Spitzer Béla
női és gyermekruha àruházában
Rákóczi-út.
A legfinomabb angol és
franczia ruha-vállalat!!
Olcsó szabott árak!

x **Kossuth utca** 6. számu ház Körös felőli oldalán 3 szoba, fürdő-szoba és mellékhelyiségekből álló modern emeleti lakás november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál.

x Uj ipartelep. Szántó Dezső nagyváradi mülakatos impozáns modern gépekkel felszerelt gyártelepét a Rulikovszky-uton a n. érd. közönség szives figyelmébe ajánljuk mielőbb megtekintés végett. **Lásd a hirdetést is.**

KOSSUTH-U. 2. sz. ház emeletén **két szoba s mellékhelyiségekből álló lakás nov. 1-re kiadó.** Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Ne hagyja magát félrevezetni!
Csillárgyàr
Nagyváradon csak egy van. Gyártelep: **Szent János u 20**. Iroda s raktár: **Bémer tér 3**. A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy villamos felszerelési vállalatomhoz a **gyártást** is felvettem. **10 éve fennálló** vállalatom a legnagyobb garantia, hogy a legolcsóbb beszerzési forrás cégem. Tömeges pártfogást kérve kiváló tisztelettel **STERN.**

Reggelizés előtt félpohár
Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gyomorbajosoknak, székszorulásban szenvedőknek.
Igmándi keserüviz
Az elrontott gyomor 2—3 óra alatt teljesen rendbehozza.
Kis üveg 40 fill.
Nagy üveg 60 fill
Kapható Nagyváradon és vidéken minden gyógyszertárban és jobb füszerüzletben.

IRODALOM

A **Vasárnapi Ujság** szeptember 1-i száma élénk változatosságban adja a pompás kivitelü aktuális képek egész tömegét. Samassa biboros temetése, eredeti felvételek a törökországi földrengésről, Booth tábornokra vonatkozó képek, Szinnyei Merse Pál eperjesi ünneplésében adják e szám gazdag illusztrációit. Szépirodalmi olvasmányok: Szende-Dárday Olga regénye, Gagyhy Dénes novellája, Farkas Imre, Mezey Sándor, Dutka Ákos, Lovászi Károly versei, Barrie uj angol regénye. Egyéb közlemények: Sztrokay Kálmán érdekes természettudományi cikke, a rendes heti rovatok: Irodalom és müvészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.)

SPORT

NSE I.—DKASE barátságos mérkőzése.

Ma a NSE I. csapatának a Kolozsvári Torna Club I. csapatával kellett volna mérkőzni. A kolozsváriak azonban az utolsó percben lemondták a mérkőzést s igy az NSE vezetősége nagy fáradsággal a DKASE-t kötötte le.

A közönség igy nem sokat vesztett, mert most — amikor a városközi revans mérkőzés küszöbön van — kétségkivül érdkes lesz Debrecen legjobb csapatának formájáról meggyőződni.

Az NSE csapata kissé handicapelve megy a küzdelembe, mert Niessner, a csapat kapitánya és Fazekas I. balszélső betegek s helyettük tartalék tag játszik. De a csapat kétszeres ambicióval megy a küzdelembe, mert a nyári győzelmekkel szerzett szenzációs formáját meg akarja tartani.

A mérkőzés d. u. fél öt órakor kezdődik. Előzöleg az NSE II. csapata játszik az NKASE-vel.

A mérkőzés labdáját az NSE vezetősége az állóhely közönsége között ki fogja sorsolni.

A nagyszalontait spor egylet győzelme Tenkén. A labdarugás sportja nemcsak Nagyváradon szólitja sikra az egyes sportköröket, hanem a vidéki ifju egyesületeket is. Igy a napokban a *Tenkei* Sport Egyesület invitálta meg a *Nagyszalontai* Atletikai Clubot. Az érdekes küzdelemből a nagyszalontaiak kerültek ki győztesen 0: 2 arányában.

MULATSÁG

Háziestély. A *Kath. Legényegylet* ujra festett és parkettezett nagytermében szept. 8-án háziestélyt rendez.

Tánckolon megnyilik szeptember hónapban *Herlitska* Nándor okleveles tánctanitó elismert szakavatott vezetése mellett a Kath. Legényegylet ujra festett és parkettezett nagyteremében. Beiratkozni mindennap lehet.

TANÜGY

Beiratások az ipariskolában. Az ipariskolai beiratások szeptember 1—10-ig tartatnak meg. Miután ez idő alatt törvény értelmében minden iparos tanuló tartozik beiratkozni, felkérem az összes mester urakat — tehát az épitő iparosokat is, hogy növendékeiket a mondott időben mulhatatlanul beirassák, még akkor is, ha esetleg felmentésre tartanak számot. Igen fontos az iskolafenntartó hatóságra nézve, hogy különösen a téli tanfolyamon hány csoportot létesithetünk s azért a tanulók létszámával folyó hó 10-ig tisztában kell lennünk. E körülményre azzal hivom fel a mesterek figyelmét, hogy a szept. 10-ig be nem iratkozott tanulók főnökei azonnal a rendőrkapitányi hivatalhoz jelentetnek be. Hogy pedig a mesterek kivánalmai, az órabeosztás tekintetében, lehetőleg figyelembe vehetők legyenek, kivánatos, hogy a tanulók mestereikkel jöjjenek a beiratáshoz. Nagyvárad, 1912. aug. hó. *Szüts* Izsó, iparisk. igazgató.

NYILTTÉR

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával müvészikivitelben szájpadlás nélkül is készit **kitünő hirnevü**

Fogtechnica

Özv. **Dr. Deákné**

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sassal szemben

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

Nem kell a magyar iskola.

Biharkristyór községben viharos képviselőtestületi gyülés volt a mult év február 7-én. A magyar iskola felállitásáról volt szó és ez okozta az oláh községbelieknél a tüzes hangulatot.

Szokola Tivadar jegyző terjesztette elő az uj iskola épitését. Javasolta, hogy a községi iskolát a patak partján épitsék fel és az épités költségeire hosszu lejáratu kölcsönt vegyen fel a község.

Iskoláról, sőt magyar községi iskoláról volt szó és ez éppen elég volt arra, hogy a jámbor oláhok között felpaprikázza a hangulatot. Kitört a vihar és a képviselőtestületi tagok a biró, jegyző és Fried Jakab tag kivételével kivonultak a teremből az utcára, ahol orditozni, fenyegetőzni kezdtek:

— Nem kell nekünk a magyar iskola, mi románok vagyunk!

Az ügyészség emiatt vádat emelt a 10 képviselőtestületi tag ellen. A vádirat szerint hatóság elleni erőszakot követtek el, mert fenyegetéseikkel megakadályozták a hatóságot hivatalos teendői végzésében, hogy t. i. az épitésre vonatkozó szerződést megkösse.

A szenzációs ügyet *Vámosi* Mihály elnöklete alatt tárgyalta a bíróság.

A vádlottak azzal védekeztek, hogy őket a jegyző kiutasitotta a teremből és különben is ők nem a magyar iskola miatt lázongtak.

Egy órára ért véget a bizonyitási eljárás, mely után meghozták az itéletet. A bíróság nem találta beigazolva az ügyész vádjait és igy felmentette a vádlottakat.

TÁVIRATOK

Az ellenzék gyülése.

Budapest, aug. 31.

(Saj. tud.) A szövetkezett ellenzék intéző bizottsága elhatározta, hogy Justh Gyula betegségére való tekintettel a szeptember 3-ra hirdetett gyülést szept. 10-én fogja megtartani.

Szerbia háborut kiván.

Belgrád, aug. 31.

(Saj. tud.) Ma a város utcáin hatalmas plakátok jelentek meg. A plakátokon nagy vörös betükkel a következő szavak voltak nyomtatva: Követeljük a háborut. A plakátok nagy feltünést és izgalmat keltettek mindenfele.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség tudomására juttatni, hogy a

„Szabadság“ kávéházat

megvettem és azt ünnepélyesen megnyitottam, a hol kitünő tisztán kezelt saját termésü **Tokaj hegyaljai boraimat** nagyon jutányos árban szolgálom ki (csak egy próba és mindenkit meg fog győzni a boraim valódisága). Naponta **Kovács Istvan** jól szervezett zenekara játszik. A n. érd. közönség becses pártfogását kérve kiváló tisztelettel

FRANCZÓVSZKY GYÖRGY

»Szabadság« kávéház tulajdonos. Nyitva éjjel-nappal. Állandó bérkocsiállomás.

Német csapatok osztrák területen.

Tessen, aug. 31.

(Saj. tud.) A hatóságok értesülése szerint az őszi gyakorlatok alkalmával a német csapatok át fogják lépni az osztrák határt. Hir szerint a hatóságoknak utasitásuk van, hogy a német katonáknak ne álljanak utjukba.

Rendőrgyilkos betörők.

Hágen, aug. 31.

(Saj. tud.) Ma több betörőt üldöztek a rendőrök. Az üldözöttek a rendőrök közül három tisztet lelőttek. Többet megsebesitettek. Hosszu véres hajsza után egy betörőt sikerült elfogni.

Összpontositják a csendőrséget.

Budapest, aug. 31.

(Saját tud.) A kormány a jövő héten minden vonalon megteszi az előkészületeket a hó közepén kezdődő országgyülésre. A honvédelmi miniszter már kiadta rendeletét, a csendőrségnek. A rendelet értelmében Budapesten ugyanannyi csendőrt összpontositanak, mint juniusban.

Regénycsarnok.

GYÖNGYVIRÁG.

Irta: **Cseres Andor.**

Igaz, hogy ez ama szép cim alatt történik, hogy hugainkat, néném inket szóval nővéreinket nőül veszik, de hát a lényeg az, hogy felcseperedő sógoraink vagy sógornőink tovább fejlesszék az ősi familiát.

Móric éles válaszra készült, amikor Horvát ur, az apa megérkezett.

— Apám! — fogadta őt Elza ragyogó szemekkel,— gróf Hellebrand Akos huszárfőhadnagy itt volt.

— Ez neked olyan nagy örömet okoz? — kérdé a bankár.

— Apám, nekem jól esik, hogyha ilyen emberekkel találkozom! — felelte a leány.

— Nekem pedig sokba kerül, mert egy huszárfőhadnagy, hogyha tisztességesen él, ötezer korona, egy gróf tizezer korona évenként.

— Nem olyan ő, mint a többi! — mondotta Elza.

Miksa szólalt meg:

— Ugy látom, a lépen ragadtál Elza!

Fülöp oda ment az apjához:

— Gróf Hellebrand huszárfőhadnagy az én barátom.

Horváth Jenő bankár a fiára nézett:

— Hogyha barátod, akkor te kölcsönözzél neki, mert te zsidó vagy ő pedig mágnás és ha lehet, vedd meg tőle a grófi cimet is.

Fülöp negédesen válaszolta:

— Ezt az utóbbit te szerezd meg apám!

A bankár elkomorodott erre a szóra. Eszébe jutott, hogy a bárói cim árát már lefizette, a választó kerület kormánypárti képviselőt választott és még is késik a kitüntetése. Intett Móricnak és ketten eltávoztak a megszokott szobába.

— Te, Móric! — szólt a bankár a fiához, — mi lesz már mi velünk?

— A familia, — válaszolt Móric — nagyon lelkesedik a grófért.

— Eh, az lehet! — legfelebb oda adjuk neki Elzát vagy Malvinát, a választás szabad lesz.

— Igen, de a gróf a lipótvárosi bazilikába küldte Elzát.

— Azt bizony megnézheti, mert szép munka.

— Nem arról van szó, apám! — a gróf, hogyha eszében van, hogy családunkba nősüljön, nem lesz zsidó.

— Nem is szükséges, a polgári házasság az egybekelést ugyis megengedi.

— Igen ám, de a gróf ur mást követel.

— No jó, hát legyen Elza katholikus.

— De apám, ezt a vallásunk szigoruan tiltja.

— A nő lehet bármi vallásfelekezetü, a nőre nincs vallási törvény. Hát te azt hiszed, hogy Jákob két felesége zsidó volt? — Lia meg Rákhel csak követték az urok vallását, de már akkor, mikor feleségeik lettek. Hát mért ne kövesse Elza is az urát? De fiam, nem ez a baj, hanem az, hogy még most sem kaptam meg a rangot, ennek más oka nem lehet, mint az, hogy Hidvégi Kelemen bosszuból, amiért Gyöngyvirágot megbántottad, utjában áll.

— Mit akarsz ezzel?

A bankár odament a fiához, megfogta az állát, megsimogatta az arcát és szeliden ránézett.

— Fiam, egyetlen drága gyermekem, — menj, hódisd el azt a leányt Hidvégitől, adj neki pénzt, amennyit kiván, végy neki egy uradalmat, kettőt, ha ez sem elég, — vedd el feleségül.

— Mit mondasz apám? kiáltott riadva Móric.

— Azt fiam, hogy a vallási törvényünk az első szülött fiut, mert az tiszta, az Urnak, Jahvénak szolgálatára szenteli, te is ilyen tiszta vagy, te is Jahvénak szolgálsz, hogyha apád kivánságát fogod teljesiteni. Az Ur, a Mindenható egy, ő adta a tiz parancsolatot Mózesnek és a kőtáblára véste, hogy tiszteljed atyádat! — Fiam!

— Apám, te nagyot követelsz tőlem!

— Nagyot? — hát a keresztények Istene mit követelt a fiától? Azt, hogy halállal váltsa meg az emberiséget a büntől, pedig azt vallják a keresztények, hogy Isten volt. Te akarsz nagyobb lenni, mint a keresztény Isten fia!

— Atyám! Jiáltotta Móricz — te káromlod Jahvét! és mindkét kezét ajkára csapta.

— Jól van, Móric! — te nem akarod érezni atyád fájdalmát. Te el akarod veszniteni hugodat, a te önző lelked a vallás fanatizmusába burkolódzik és kész vagy megölni atyádat.

— Atyám! — sóhajtotta Móric — és a hidegen számitó férfi ujjai között megjelentek a könycseppek. — Atyám! nyögte kinosan, — te elveszited fiadat.

Az apa fiához ment, levette arcáról a két kezét és merően a szemeibe nézett.

— Tehát nem akarod? — hangja akadozott, mintha torkát fojtogatta volna a kebléből feltörő érzés.

— Megteszem, apám.

A bankár két kezét a fejére tette és ajkai imát rebegtek.

— Ábrahám, Izsák, Jábob istene, nem foglak téged megtagadni soha, soha! — igy imádkozott gondolatban Móric, — Izrael istene, aki legyőzhetetlen vagy, kisérj utaimon bár hova vezessen az. Tekintetem Sion felé fordul és kezeim oltárod előtt tömjént és mirhát áldoznak a nagy és szent ünnepen.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:
Dr VUCSKICS GYULA.

KÖZGAZDASÁG

Hirek a pénzpiacokról.

Az ultimó alkalmából az *Osztrák magyar* banknál a pénzszükséglet ugyancsak magas követelésekkel lépett fel. A havi zárlat 150 milió adóköteles bankjegyet hozott forgalomba amellyel szemben e hó 23-án csak egy 8 milliós adómentes tartalék tétel állott fenn. A váltó benyujtások a két főintézetnél kerek 50 milliót tettek ki 8 millió lejárattal szemben. Az üzletek az értékpapir tőzsdén valamivel élénkültek a kulissákban különösen Magyar jelzálogbank, Magyar hitelbank, Leszámitoló bank és Rimurányi részvények képezték az alku tárgyát. Az árutőzsde változatlan.

Az angol kamatlábemelés a *bécsi tőzsdén* az osztrák magyar bankból jövő nyugtató hirek révén az üzletek menetét kevéssé befolyásolta. Az àla hausse spekuláció divatja a vasipari részvényeknek közöttük a prági és Alpim részvényekét birta ujból 18 koronányi emelkedésre, mely körülmény, most az egyszer a németországi vas határozott áremelkedésével áll ugyan kapcsolatban.

A bankrészvények között a Pesti magyar kereskedelmi bankké 8 korona, a Magyar Jelzálogbanké 3 korona emelkedést mutat. A szeszgyári részvények, a szeszár esése folytán sülyedtek. A devisa és valuta árak megállapodottak. Londonra szóló váltók 24·11 egynegyed pénz és 24·15 egynegyed áru árfolyamot jeleztek.

A berlini tőzsde, montan (vas) majd elektromos és kanadai részvényeknél számol be élénk keresletekről. Pénz ultimó után 4 és fél százalék, 5 százalék mellett volt folyósitható, a magán diskont 4 és háromnegyed százalék.

A párisi tőzsde nagy egészében nyugodtan folyt le, orosz ipari, réz és gyémánt telepek részvényei örvendtek élénk keresletnek.

A londoni tőzsdén a rendes üzleti forgalomba Debeers és Rio Tinto részvények követeltek maguknak fontosabb helyet.

H. Z.

A szőllők állapota Nagyváradon. A nyár elég kedvező volt a gazdálkodásra, de julius és augusztus hóban előfordult hüvös, esős időjárás folytán a szőllőtermés aligha lesz megfelelő. A nagyváradi hegyen, ahol jól gondozták és munkálták a szőllőt, ott elég szép s tisztességes terméstigér. A hüvös időjárás azonban nagyban késleltette a szőllő érését; a fejlődésben nagyon visszamaradt. Ezen csak tartós, meleg idő segithetne s javithatná meg október 2-ik felére a szőllőt, hogy a bor jó legyen. Ellenkezőleg, ha hidegek jönnek s meleg helyett eső látogatja meg a gerezdeket, savanyu, minőségileg is kedvezőtlen lenne az eredmény. Pedig szüretkor volna vevő a mustra, mert bécsi borkereskedők rengeteg uj bort szándékoznak vásárolni s ez iránt már Nagyváradon is tudakozódtak.

Kincset ér

a TORDY-féle

Hollandi 3 király tea, mivel nemcsak hashajtó, hanem egyuttal étvágyjavitó, gyomortisztitó, emésztést elősegitő, bélmüködést szabályozó, nemkülönben a legmakacsabb gyomor bajon is segit. Csomagja (kbl. 10—12-szeri használatra) 30 fillér.

Minden gyógytárban kapható.

Nagyváradi
Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete Rákóczi-ut. 9. szám alatt a Széchenyi szálloda mellett
füszer-, csemege-bor és gyarmatárukban
Telefon 769. sz. **legolcóbb bevsárlási forrás.** **Telefon 769. sz.**

11529—912. tkvi szám.

Arverési hirdetmény kivonat!

A nagyváradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a Nagyváradi Takarékpénztár részvtársaság végrehajtatónak Szarka Tógyer (nős Tyifor Katalinnal) végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a nagyváradi kir. törvényszék területén levő Nagyürögd község határában fekvő és a nagyürögdi 72. sz. betétben A I. 1 - 5. sorszám 165, 166. 1099. hrszám alatt felvett s a beltelekben levő udvaros házból, ugyanott levő szántóból s a krumpli földek, dülőben levő szántóból, 4|800-ad rész legelő és 4|968-ad rész erdő járandóságból álló ingatlanokra a végrehajtási árverést elrendelte és annak foganatositására határidőül **1912. évi szeptember 17-én d. e. 9 óráját** Nagyürögd községházához kitüzte.

Kikiáltási ár 1213 korona és az árverésre bocsátott ingatlanok a kikiáltási ár 2|3 részén alul nem fognak eladatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál és Nagyürögd község elöljáróságánál tekinthetők meg.

Kir. törvényszék mint tkvi hatóság. Nagyvárad, 1912. évi junius hó 20-án. Sólyom Kálmán s. k. kir. törvényszéki jegyző.

A kiadmány hiteléül:
FRANKÓ E.
kir. telekkönyvvezető.

„Varázsfuvola."
Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „**Varázsfuvola**" rendkivül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt **csak 4 korona.**
Csakis **Vágner „Hangszer-Király"** országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában kapható, **Budapest, József-körut 15.** — Gyorsjavitó mühely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

21864—1912. sz.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala közhirré teszi, hogy a községi elemi és ismétlő iskolákban az 1912—13. tanévre szóló beiratások szeptember hó 2., 3. és 4. napjain délelőtt 8 - 11, d. u. 3—5 óráig eszközöltetnek, mig a rendes tanitás szeptember 5-én veszi kezdetét.

Egyuttal azt is közli, hogy a községi iskolákban az 1908. évi XLVI. tc. 1. §-a alapján a tanitás teljesen ingyenes s az 50 fillér beiratási dijat is csak azon szülőktől szedik, akik ez alol szegénységükre való hivatkozással felmentést nem kertek.

Nagyvárad, 1912. augusztus 25.

Jánossy
r. főkapitány h.

Használt, de teljesen jókarban levő
22 darab ökörszekér
egyenként is eladó.
Felvilágositást nyujt a «Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Részvénytársaság» **Nagypiac-tér, Andrényi ház.**

8 GRAND PRIX
Kőbányai Polgári Sörfőző R.-T. N.-Váradi és biharmegyei főraktára
KOLLINER D. és FIA
CÉGNÉL PÁVEL-UTCA 26. SZ.
Telefon 75. **Telefon 75.**

Világos **Király** sörünket
valamint SZENT ISTVÁN védjegyü
duplamaláta
sörünket, melyet a leghirnevesebb orvostanárok mint kiváló gyógyitalt ajánlanak.

HRITZ ANTAL
cukrászdája Nagyvárad, Széles-utca
BALOGH-féle házban.
Elfogadok minden alkalomra cukrász sütemények (különlegességek) elkészitését jutányos árban, ugyszintén kapható naponta kitünő minőségü fagylalt és jegeskávé is. Megrendeléseket házhoz szállitok. :-:
TELEFON 12-67.

Alapittatott 1884-ik évben.
Készit és javit
orgonákat, harmóniumot, zongorákat, pianinot és minden e szakmába vágó uj munkát is a legujabb szisztema szerint
Friedl Leopold
orgona-épitész
Nagyvárad, Szent János-utca 6.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN
FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.
MOS!
gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztittatnak.
Gyár: Köröz-utca 13.
Felvételi üzleti
Zöldfa Passage 93.
Mokos Sándor.

Oltott mész
Bükkfa parkett, cementáru, cserép, fedéllemez, gipsz, nád, csatornázás, aszfaltozás stb.
Kondor Dezső
Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.
A LEGMODERNEBB BÚTOROKAT
készíti
Kovács Zsigmond
műasztalos
Szacsvay-u. 70. sz.
Géperőre berendezve.
Telefon vagy levelezőlap hivásra azonnal megjelenek.
Terv és költségvetés dijtalan.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-T.

könyv és hirlapkiadó vállalat

NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCZA 5. sz.

A legmodernebb betükkel és diszitő anyagokkal ujonnan berendezve.

Mindennemü hivatalos, üzleti és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett, izléses kivitelben készittetnek.

Latin szert. és g. kath. egyházmegyei nyomtatványok állandóan raktáron.

A „TISZÁNTUL“

politikai napilap kiadóhivatala.

Alapittatott: 1894.

Hirdetések a legjutányosabb árak mellett a „Tiszántúl“-ban közöltetnek.

Alapittatott: 1894.

Hallatlan olcsó árban
szállit!
Nemes Károly
épület- és műbútor-asztalos
N.-Várad, Beöthy Ödön-utca 47.

Ebédlő-, háló-, konyha-, cseléd- és előszoba
berendezéseket. Iró-asztalok igen jutányosan kaphatók.
Épület munkákra költségvetés dijtalan.
Levelekre válasz.

LENGYEL JÓZSEF
épület- és diszmü-bádogos, vizvezeték-, fürdőszoba- és szagtalan angol klozet berendező
elfogad
házak, tornyok, kastélyok
állandó jókarban tartását
Költségvetéssel ugy helyben, mint vidékre dijtalanul szolgál.
Bádogos és szerelő telep:
Beöthy Ödön-utca 78. sz.
Helyi és vidéki telefon 338 szám.

Rimanóczy műbútorgyár
bútorkiállitása
Rákóczi-ut. Saját ház.
Mérsékelt árak.
Ebédlők-, háló- és férfiszobák, elsőrangu kivitelben raktáron.

Mezey Dezső
toronyóra készitő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legrégibb és legmegbizhatóbb
toronyóra
készitő telepe.
Olcsó árak, több évi jótállás.
Villanyerő berendezés.

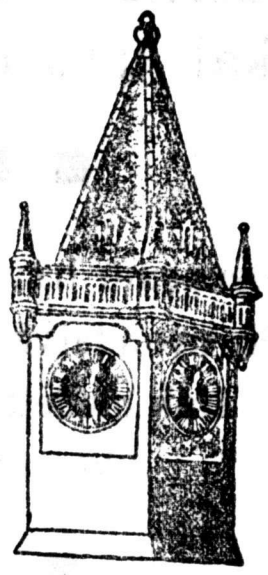

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küld

Iparostanulók felvétele az Inasotthonba.

Az Országos Gyermekvédő Liga nagyváradi Iparostanulók Otthona teljes ellátásra a felszabadulás folytán megüresedett 2 ingyenes (árva), 1 fizetéses (40 koronás) és 2 kedvezményes (20 és 10 koronás) helyre összesen 5 tanulót vesz fel. Levélbeli megkeresésekre az intézet igazgatósága szivesen szolgál részletes felvilágositással.

„NIGRIN"
a legjobb cipőkrém az egész világon
Az eddigi világhirü wiksnek vitriol nélküli gyártása is.
ST. FERNOLENDT, WIEN III.
cs. és kir. udvari szállitó.
80 éves gyári fennállás.

VÁLLALATI HIRDETÉS.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy 32 évi tapasztalataim és tanulmányaim után a mai kor igényeinek megfelelően
épitkezési irodát nyitottunk.
Elvállaljuk épület épitését, átalakitásokat, csatornázásokat szakszerü kivitelben, szolid árak mellett. Nedves falak a **legujabb találmány** szerint teljesen szárazzá alakitjuk át felelősség mellett.
Szives megbizásokat kérnek tisztelettel
Kiss István és Fia
képesitett kőmüvesmester
Nagyvárad, Keskeny-utca 9. sz.
Saját ház. Telefon 1118.

Telefon 235. Telefon 235.
BENCZ GYULA
ELITE
CUKRÁSZATA KOSSUTH-UTCZA 10. SZ.
Reggeli és uzsonna kávé.
Az uri közönség legkedveltebb szórakozó helye. Parfait Hachee, vagy másféle husos sütemények, torták stb. megrendelésre a legpontosabban elkészittetnek és házhoz szállittatnak.
Telefon 235. Telefon 235.

Van szerencsém értesiteni a nagyérdemü közönséget, hogy
autogén heggesztésre
berendezkedtem. Elvállalok **öntött vas, kovácsolt vas, réz és mindennemü törtrészek forrasztását.**
Készitek malomberendezést, hengerrovátkolást, vizitartányokat, itató vájukat, javitok feszmérőket (manometer), kölcsönadok körszivattyukat jutányos napidij mellett. Szives pártfogást kér:
Tisztelettel
Schopper György veje
Rohoska Pál,
gépjavitó műhelye,
Nagyvárad, Sáncz-utcza, 22 sz.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget, hogy

Csengeri-utcza 21-ik szám alatt

saját házamban, egy a mai kornak mindenképen megfelelő

= épület és = műbutor asztalos

műhelyt létesitettem. Elfogadok: előszoba és konyha felszereléseket minden kivitelben, továbbá templom, iskola, gyógyszertár és kávéház berendezéseket kellő jártassággal. **Rajzzal és költségvetésekkel ugy helyben, mint vidékre készséggel szolgálok.** — Tömeges rendeléseket kérve vagyok kiváló tisztelettel

Gaál József

mű-asztalos, Nagyvárad.

TELEFON 11-52. TELEFON 11-52.

Özv. Schmidt Gyuláné

könyvkötészetét a régi Apolló épületből

Rákóczi-ut 16. sz.

alá helyezte át, amire felhivjuk a n. é. közönség becses figyelmét. Tankönyvek bekötése, olcsón s gyorsan készittetnek el. Becses pártfogást kér

özv. Schmidt Gyuláné

VAVEK FERENC

üzletvezető.

Váradszőllős község előljáróságától.

33. kgy. 1912. szám

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad töviben fekvő, árnyas mulató, kerttel biró, Váradszőllős község tulajdonát képező

„Jégpincze Sörcsarnok Vendéglő",

a hozzátartozó jégpincze és külső földekkel együtt 1912. október 1-től 1918 október 1-ig hat évre **1912. évi szeptember hó 8-án** d. e 11 órakor Váradszőllősön a községházánál nyilvános árverésen **haszonbérbe** fog adatni.

Feltételek az előljáróságnál megtudhatók.

Váradszőllős, 1912. aug. 18.

Előljáróság

Francia tűzhelyek!

egyedüli gyártója:

Vajnovszky József

épület- és műlakatos mester

Nagyvárad, Sztaroveszky-u. 27. sz. alatt

Telefon 11-37. Telefon 11-37.

Meg van!!

az asszonyok öröme!

Nem kell többé mérgelődni, csekély tüzelővel gyorsan lehet sütni és főzni. **régi tűzhelyeket** (sparhelt) **át lehet olcsó pénzért alakitani**. Háztulajdonosok, mérnök és épitész uraknak **árengedmény**.

Továbbá minden néven nevezendő lakatos munkák jutányos árban.

Meghivás esetén házhoz jövök.

Vidéki levelekre válaszolok.

Nagyváradi Templomüvegfestészet Üvegcsiszoló és Tükörárúgyár R.-T.

TELEFON 11—64. **Nagyváradon, Gerliczi-utcza.** **TELEFON 11—64.**

Üvegcsiszolás
Üvegvésés
Üvegbetétek
Kirakatbetétek
Üvegedzés

Öntött tükrök
Coll-tükrök 2. mm. vastag
Polirt és finn tükrök
Fagontükrök

Fémkeretezés
Réz, nickel foglalatok
Diszüvegezés
Üvegfestészet
Homályositás

tábla és tűkörüveg nagyraktár

Opalescens és szines üvegek. Kirakatüvegek Épületüvegezés

Rajzokat és tervezéseket dijtalanul végezünk
Arjegyzéket és árajánlatot bérmentve
Szállitunk az ország bármely részébe

Amerikai üvegmozaik épülethomlokzatok kiképzésére. Hajlitott tükörüvegek.

Ervényes május 1-től.

VASUTI MENETREND.

Érvényes május 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v	ODA. — VISSZA.		Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.
— —	— —	8 20	— —	— —	6 15	— —	Ind.	Budapest k. p. u.	Erk.	5 20	7 20	— —	— —	— —	6 15	— —
— —	7 00	— —	2 05	— —	— —	9 35	»	Bpest ny. p. u.	»	— —	— —	7 30	— —	1 50	— —	9 55
— —	9 05	11 31	4 17	— —	9 47	11 41	»	Szolnok	»	10 17	3 34	5 26	— —	11 37	3 27	7 35
5 13	10 47	2 05	5 53	— —	12 25	12 16	»	Püspökladány	»	5 06	12 54	3 37	9 40	9 54	12 54	5 52
5 27	— —	2 19	— —	— —	12 41	— —	»	Báránd	»	4 50	12 42	— —	9 21	— —	12 42	— —
5 44	†11 08	2 35	6 18	— —	12 56	— —	»	Sáp	»	4 28	12 25	— —	8 59	9 35	12 28	†5 32
6 09	11 23	2 54	†6 28	— —	1 16	1 53	»	Berettyóújfalu	»	3 58	12 05	3 00	8 27	9 21	12 09	5 27
6 23	— —	3 07	— —	— —	1 29	— —	»	Mezőpeterd	»	3 35	11 51	— —	8 08	— —	11 55	— —
6 37	11 43	3 21	— —	— —	1 42	— —	»	Biharkeresztes	»	3 20	11 39	— —	7 50	— —	11 44	4 57
†6 44	— —	— —	— —	— —	— —	— —	»	Artánd	»	†2 47	— —	— —	†7 39	— —	— —	— —
6 55	— —	3 34	— —	— —	1 55	— —	»	Bors	»	2 37	11 26	— —	7 26	— —	11 31	— —
7 04	11 57	3 42	7 00	— —	2 04	2 26	»	Biharpüspöki	»	2 27	11 18	2 27	6 55	8 48	11 23	4 43
7 17	12 06	3 54	7 09	— —	2 15	2 35	Erk.	Nagyvárad	Ind.	2 15	11 09	2 16	6 42	8 41	11 15	4 35
7 24	12 26	4 18	7 14	10 55	2 52	2 42	Ind.	Nagyvárad	Erk.	6 30	10 34	1 52	7 10	8 34	10 58	4 17
7 33	12 33	4 24	7 19	11 05	2 59	— —	»	Várad-Velencze	»	6 22	10 27	1 36	7 03	— —	10 52	— —
7 45	12 41	4 35	— —	11 18	3 08	— —	»	Fugyivásárhely	»	6 06	10 18	— —	6 52	— —	10 43	— —
7 59	12 51	†4 47	— —	†11 33	— —	— —	»	Mezőszakadát	»	†5 50	— —	— —	†6 38	— —	10 32	— —
8 10	1 00	4 57	7 42	11 45	3 29	3 14	»	Mezőtelegd	»	5 40	10 00	1 25	6 29	8 10	10 25	3 54
8 19	†1 07	— —	— —	†11 55	— —	— —	»	Mezőtelki	»	†5 26	— —	— —	†6 19	— —	— —	— —
8 27	1 13	— —	— —	†12 04	— —	— —	»	Czéczke	»	†5 19	— —	— —	†6 11	— —	10 13	— —
8 34	1 19	5 12	7 55	12 12	3 45	3 29	»	Elesd	»	5 12	9 44	1 12	6 05	†7 58	10 08	3 41
8 40	1 24	5 16	— —	12 19	3 50	— —	»	Elesd megálló	»	5 04	9 38	— —	†5 58	— —	10 02	— —
8 50	†1 32	— —	— —	†12 31	— —	— —	»	Rikosd	»	4 34	— —	— —	†5 51	— —	— —	— —
9 05	1 44	5 35	8 15	12 59	4 09	3 52	»	Rév	»	4 45	9 25	12 58	5 41	7 43	9 52	3 30
— —	†1 48	— —	— —	— —	— —	— —	»	Rév megálló	»	4 34	— —	— —	†5 34	— —	— —	— —
9 14	1 54	5 43	— —	†1 11	4 17	— —	»	Zichy barlang	»	4 28	9 16	— —	5 28	— —	9 43	— —
9 19	†1 59	†5 47	— —	†1 18	— —	— —	»	Vársonkolyos	»	†4 22	†9 13	— —	†5 22	— —	— —	— —
9 33	2 09	5 58	— —	†1 36	4 31	— —	»	Barátka	»	4 09	9 04	— —	5 10	— —	9 33	— —
9 43	2 17	6 06	— —	1 47	4 39	— —	»	Jádvölgy	»	4 00	8 56	— —	†5 00	— —	†9 22	— —
9 55	2 26	6 15	8 48	2 01	4 50	— —	»	Királyhágó	»	3 50	8 48	— —	4 50	— —	9 15	— —
10 08	†2 37	— —	— —	2 16	— —	— —	»	Feketető	»	†3 38	— —	— —	†4 05	— —	9 04	— —
10 28	2 53	6 37	9 08	2 45	5 12	6 44	»	Csucsa	»	3 30	8 33	12 14	3 37	6 59	8 58	2 46
12 52	4 43	8 34	10 30	6 04	7 18	4 26	Erk.	Kolozsvár	Ind.	12 00	6 19	10 31	11 50	5 21	6 40	1 13

Nagyvárad—Vaskóh—Körösbarafalva.

Tvsz.	Szv.	ODA—VISSZA.		Szv.	Tvsz.
2 58	4 28	Ind.	Nagyvárad Erk.	9 49	7 08
3 09	4 41	»	Várad-Velence »	9 38	6 57
†3 28	†4 56	»	Rontó »	†9 24	†6 45
3 36	5 05	»	Félixfürdő »	9 17	6 37
3 53	5 21	»	Kardó »	9 03	6 25
4 31	5 58	»	Nyárló »	8 37	5 59
4 45	6 11	»	Magyargyepes »	8 25	5 46
5 03	6 28	»	Tasádfő »	8 09	5 31
5 37	6 43	»	Drágcséke »	7 55	†5 18
5 46	7 00	»	Magyarcséke »	†7 36	†4 59
†6 —	†7 13	»	Dusafalva »	†7 22	4 45
6 47	7 45	»	Szombatság-Venterrogoz »	6 56	4 05
7 01	7 56	»	Pusztahollód »	6 46	†3 51
7 20	8 10	»	Gyanta »	6 23	†3 37
7 28	†8 17	»	Fekete-Kápolna »	†6 14	3 29
†7 42	8 31	»	Sólyom »	6 00	†3 14
7 51	†8 39	»	Belényesör vényes »	†5 53	†3 05
8 07	†8 49	»	Borz »	†5 43	†2 54
8 13	8 59	»	Belényesujlak »	5 34	2 44
8 27	9 11	»	Belényessonkolyos »	†5 23	†2 32
8 41	†9 23	»	Városfenes »	†5 11	2 19
9 08	9 44	»	Belényes »	5 01	†2 08
9 19	†9 54	»	Dragánfalva »	†4 42	†1 43
9 35	10 07	»	Kisszedres »	4 31	1 31
9 49	†10 18	»	Rény »	†4 19	†1 18
10 08	†10 34	»	Biharlonka-Rézbánya »	†4 05	†1 03
10 24	10 49	Érk.	Vaskóh-Körösbarafalva Ind.	3 53	12 50

Vésztő—Kötegyán—Pusztahollód.

Vv.	Szv.	Vv.	ODA — VISSZA.	Vv.	Szv.	Vv.
6 18	10 21	5 15	ind. Vésztő Erk.	9 18	7 56	4 51
6 36	10 29	5 33	» Okány »	9 00	7 39	4 31
6 52	10 54	5 48	» Nagygyanté »	8 41	7 23	4 12
7 01	11 03	5 57	» Sarkadkeresztur »	8 31	7 14	4 01
7 15	11 10	6 12	» Méhkerék »	8 15	7 01	3 42
7 23	11 25	6 19	érk. Kötegyán ind.	8 04	6 52	3 32
8 01	11 50	6 56	ind. Kötegyán érk.	7 19	6 18	2 25
8 14	12 32	7 11	» Pósapuszta »	7 07	6 06	2 11
8 33	12 11	7 26	» Illye »	6 57	5 56	2 00
8 47	12 24	7 41	» Csegőd »	6 34	5 43	1 40
8 57	12 38	7 51	» Erdőgyarak »	6 25	5 35	1 30
9 06	12 41	8 01	» Árpád »	6 16	5 27	1 20
9 21	1 50	8 27	» Feketebátor »	6 06	5 18	1 09
9 35	1 12	8 42	» Feketetót »	5 44	4 57	12 46
10 00	1 36	9 17	» Tenke »	5 24	4 38	12 24
10 20	1 57	9 46	» Körösmart »	5 02	4 17	11 58
10 32	2 08	9 58	» Tenkemocsár-Gyanta »	4 51	4 07	11 46
10 42	2 17	10 11	Erk. Pusztahollód Ind.	4 40	3 57	11 34

Szombatság—Venterrogoz—Bihardobrosd.

Vv.	Tvsz.	ODA. — VISSZA.		Vv.	Tvsz
7 06	7 50	ind.	Szombatság-Venterrogoz érk.	6 33	3 55
7 35	†8 19	»	Nánbegyes ind.	†6 06	†3 28
7 45	8 29	érk.	Bihardobrosd ind.	5 56	3 18

Nagyvárad—Békéscsaba—Szeged—Arad.

Szv.	Mv.	Szv.	Mv.	Szv.	Vv.	ODA—VISSZA.		Vv.	Szv.	Mv.	Mv.	Szv	Szv.
6 00	8 01	10 10	1 13	4 40	7 50	ind. Nagyvárad	érk.	8 28	9 40	12 01	3 10	4 00	8 15
6 10	8 13	10 20	1 25	4 55	8 06	» Őssipuszta	ind.	8 14	9 29	11 48	2 57	3 49	8 02
6 27	8 33	10 38	1 48	5 15	8 28	» Váradless	»	7 54	9 12	11 29	2 35	3 33	7 47
— —	8 44	10 46	2 00	†5 25	†8 39	» Gyapju	»	†7 40	— —	11 14	†2 20	3 22	—
6 42	9 08	10 53	2 19	5 34	8 51	» Cséffa	»	7 30	8 54	11 03	2 10	3 15	3 30
— —	†9 13	— —	2 31	— —	†9 02	» Püspökradvány	»	†7 17	— —	10 48	†1 47	— —	— —
— —	†9 20	— —	2 39	— —	†9 10	» Madarász	»	†7 09	— —	10 30	†1 40	— —	— —
7 06	9 27	11 20	2 51	6 02	9 28	» Nagyszalonta	»	7 02	8 31	10 22	1 33	2 57	7 42
— —	†9 40	— —	3 06	— —	†9 42	» Pusztabarmód	»	†6 25	— —	10 05	†1 16	— —	— —
7 26	9 59	11 38	3 25	6 24	9 58	» Kötegyán	»	6 11	7 54	9 52	†1 04	2 33	6 47
7 37	10 11	11 49	3 38	6 36	10 11	» Sarkad	»	5 54	7 41	9 29	12 44	2 22	6 37
7 45	10 23	†11 58	3 49	†6 45	10 23	» József szanat.	»	5 40	— —	9 15	12 30	†2 12	†7 25
— —	†10 27	†12 05	3 54	†6 48	10 27	» Gyulai városerdő	»	5 36	†7 26	9 10	12 25	†2 09	— —
7 54	10 39	12 18	4 07	7 01	10 43	» Gyula	»	5 25	7 18	8 56	12 14	2 01	6 14
— —	†10 51	— —	4 20	†7 11	†10 56	» Biczere	»	†5 05	†7 06	8 36	†11 58	— —	— —
8 12	11 04	12 37	4 33	7 22	11 11	érk. Békéscsaba	»	4 50	6 56	8 18	11 43	1 38	5 52
— —	12 32	3 29	6 58	9 00	— —	érk. Arad	ind.	— —	5 09	— —	— —	11 25	4 16
10 45	2 43	4 22	9 46	11 01	7 40	érk. Szeged-Rókus	ind.	8 22	3 30	— —	— —	10 59	2 44

Nagyvárad—Gyoma.

Szv.	Vv.	ODA. — VISSZA.		Szv.	Vv.
6 19	1 48	ind. Nagyvárad	érk.	9 23	8 27
6 33	2 02	» Őssipuszta	»	9 06	8 11
6 51	2 18	» Uj-Palota	»	8 48	†7 53
7 05	2 30	» Körösgyires	»	8 33	7 40
†7 19	†2 43	» Vizesgyán	»	†8 17	†7 24
7 26	2 50	» Körösszeg	»	8 11	7 18
7 37	3 00	» Körösnagyharsány	»	7 50	7 07
7 57	3 19	» Körösszakál	»	7 48	6 56
8 14	3 35	» Nagytótipuszta	»	7 22	6 30
8 26	3 47	» Komádi	»	7 10	6 18
8 41	4 04	» Ihráz	»	6 52	5 59
9 14	4 32	» Kótpuszta	»	6 38	5 45
9 47	5 01	» Vésztő	»	6 13	5 20
10 25	5 41	» Szeghalom	»	5 44	4 32
10 41	5 56	» Körösladány	»	5 19	4 15
10 58	6 12	» Kéthalom	»	5 02	3 57
11 42	6 38	» Dévaványa	»	4 47	3 42
12 00	6 55	» Ozedmajor	»	4 17	3 14
12 23	7 18	érk. Gyoma	»	3 54	2 49

Püspökladány—Debreczen—Szatmár.

Szv.	ODA—VISSZA.		Szv.
10	ind. Püspökladány	érk.	5 35
9 52	» Kaba	»	5 21
9 34	» Hajduszoboszló	»	5 08
9 00	» Debreczen	»	4 23
5 10	» Érmihályfalva	»	3 00
4 02	» Nagykároly	»	2 21
3 00	érk. Szatmár-Németi	ind.	

Székelyhid—Margitta—Szilágysomlyó.

Vv.	Szv.	Szv.	ODA. — VISSZA.		Szv.	Szv.	Vv.
9 24	2 27	6 40	Ind. Székelyhid	Érk.	6 52	2 06	5 51
9 45	2 48	7 01	» Kiskereki-A.-vására	»	6 34	1 48	5 32
10 08	3 09	7 23	» Apátkeresztur	»	6 13	1 28	5 10
10 22	3 22	7 35	» Vedresábrány	»	5 56	1 14	4 47
10 32	3 32	7 45	» Monospetri	»	5 46	1 04	4 36
10 52	3 57	8 04	» Margitta	»	5 36	12 55	4 25
11 06	4 10	8 17	» Érábrány	»	5 17	12 34	3 44
11 15	4 20	8 27	» Széltalló	»	5 00	12 25	3 34
11 25	4 29	8 37	» Szoldobágy	»	4 50	12 17	3 24
11 39	4 42	8 50	» Bályok	»	4 37	12 05	3 11
11 57	5 04	9 12	» Berettyószéplak	»	4 35	11 53	2 58
12 14	5 22	9 30	» Márkaszék	»	4 09	11 29	2 31
12 24	5 32	9 40	» Ipp-Zoványfürdő	»	4 00	11 21	2 21
12 45	5 51	9 50	» Szilágynagyfalu	»	3 43	11 56	2 03
1 06	6 14	10 20	Érk. Szilágysomlyó	Ind.	3 18	10 45	1 34

Nagyvárad—Érmihályfalva.

Vv.	Szv.	Szv.	ODA. — VISSZA.		Szv.	Szv.	Vv.
7 18	12 18	4 45	Ind. Nagyvárad	Erk.	9 01	4 05	8 35
7 31	12 44	4 59	» Biharpüspöki	»	8 49	3 52	8 21
7 55	1 03	5 17	» Bihar	»	8 29	3 33	8 00
8 22	1 26	5 39	» Paptamási	»	8 13	3 17	7 30
8 36	1 39	5 51	» Gyapoly	»	7 53	2 56	7 15
8 56	1 53	6 06	» Bihardiószeg	»	7 40	2 42	6 59
9 09	2 05	6 17	» Nagykágya	»	7 28	2 29	6 43
9 36	2 24	6 42	» Székelyhid	»	7 17	2 17	6 30
9 50	2 44	7 01	» Érselind	»	6 21	1 50	5 58
10 14	2 58	7 14	» Érsemjén	»	6 38	1 36	5 44
10 30	3 12	7 27	Érk. Érmihályfalva	Ind.	6 25	1 22	5 30

Debreczen—Nagyvárad.

Szv.	Szv.	Szv.	ODA. — VISSZA.		Szv.	Szv.	Szv.
4 10	12 18	4 08	ind. Debreczen	érk.	6 25	2 39	8 12
			Szepes-Telegdi-sósfürdő				
4 26	12 34	4 24	»	»	6 07	2 21	7 54
4 31	12 40	4 29	» Mikepércs	»	6 01	2 15	7 48
4 37	12 46	4 37	» Sáránd	»	5 55	2 09	7 42
4 54	1 07	4 54	» Derecske	»	5 40	1 54	7 25
4 59	1 12	4 59	» Derecske v.-tér	»	5 33	1 44	7 15
5 16	1 30	5 15	» Konyár	»	5 17	1 20	7 00
5 25	1 39	5 24	» Sándoros	»	5 08	1 19	6 50
5 31	1 49	5 30	» Konyári sóstó f.	»	5 02	1 12	6 43
5 37	1 45	5 36	» Bajonta	»	4 58	1 07	6 38
5 48	2 00	5 48	» Pocsaj Esztár	»	4 47	12 56	6 27
6 08	2 20	6 08	» Kismarja	»	4 35	12 44	6 15
6 22	2 34	6 23	» Nagykereki	»	4 14	12 25	5 54
6 29	2 43	6 31	» Nagyszántó	»	4 06	12 17	5 46
6 38	2 54	6 40	» Nagyzomlin	»	3 59	12 10	5 38
6 56	3 13	7 05	» Biharpüspöki	»	3 43	11 55	5 22
7 10	3 28	7 21	érk. Nagyvárad	ind.	3 30	11 42	5 11

Sáránd—Nagyléta—Vértes.

Vv.	Vv.	Vv.	Vv.	ODA. — VISSZA.		Vv.	Vv.	Vv.	Vv
4 48	926	319	7 24	Ind. Sáránd	Erk.	4 35	649	12 40	553
4 56	935	329	7 33	» Hajdubagos	»	4 26	640	12 32	544
5 06	948	343	8 06	» Hosszupályi	»	4 13	627	12 19	531
5 17	958	358	8 15	» Monostorpályi	»	4 02	616	12 08	520

Az idő középeurópai idő szerint. A vastag számok gyorsvonatot jelentenek. Az este 6^{00} órától reggeli 5^{59}-ig terjedő idő a percek aláhuzásával van jelezve. Gy.v. = gyorsvonat. Szv. = személyvonat. Mv. = motorvonat. Vv. = vegyesvonat. Tvsz. = te-

Az üzlethelyiség nov. 1-ére kiadó.

Küzdjünk a drágaság ellen!

Vásároljunk a Teszler-féle posztó-kereskedésben, mert ott egy teljes öltönynek való valódi angol kelmét kapunk már 20 koronától kezdve. Ugyanott egy teljes finom hozzávaló 7 korona. Egyszersmind gondoskodva van jó szabóról, melynek munkadija öltönyönkint 26 korona, tehát egy komplett öltöny kerül 53 koronába, amely a szabó üzletekben 100, legjobb esetben 90 koronáért kapható. Kérem a nagyrabecsült vevőközönséget, hogy ezen óriási megtakarítást ne mulassza el, ameddig a készlet tart.

Tisztelettel

Schwarcz Kálmán és Teszler Simon.

A berendezés eladó.

Sarkady és Szánthó
TORONYÓRA GYÁRA
Nagyvárad, Damjanits-utcza 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs“ és „szabadlengésü“ járattal, réz kerekekkel. Olcsó árak.
TÖBB ÉVI JÓTÁLLÁS.
Villanyerő berendezés.
Arjegyzék kivánatra.
Saját ház.

Szalonna, prima, pörkölt, nehéz áru legjutányosabban kapható. Mindennemü termények vétele és eladása.
Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. áruosztály.
Teleky-utcza 3-ik szám, Telefon 172.

Ungváry és Tokai
Bankbizományi birtokvasárlási, eladási és erdő becslési irodája
RAKÓCZI-UT 10. SZÁM.
Helybeli és vidéki telefonszám 725.

NAGYVÁRADI
Középiskolai Internátus
TISZA KÁLMÁN-TÉR 7.
Felvesz bentlakó és bejáró középiskolai, kereskedelmi és polg. iskolai tanulókat. Szünidőben magán- és pótvizsgálatokra szakszerü előkészités.
PROSPECTUST KÜLD
az Igazgatóság.

Hirdetések
felvétetnek a kiadóhivatalban.

PÜSPÖK-FÜRDŐ.

Állandóan tiszta vizü uszoda.
Elsőrendü magyar konyha, valódi hegyi borok. Naponta frissen csapolt elsőrendü kőbányai „Polgári sör“. A vendégeket Dankó Kálmán szegedi zenekara szórakoztatja.
Mérsékelt áru kényelmes szobák. Minél számosabb látogatást kér:

DANCS ISTVÁN
bérlő.

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása. Vizhőfoka 49° C. 17 millió liter viz mennyiség. Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben **9200** beteg hagyta el gyógyultan, javultan a párathanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendü ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fütés, szoba világitás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pokróczozással hetenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fütve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirda, interurbán telefon, állandó gyógyszertár a fürdő telepen. Prospektust küld az

igazgatóság.

Nagyvárad város

VILLAMOS MÜVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesitjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a **közönség** rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállitjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgalat.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

¼ lóerőtől minden nagyságban.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514. **Főszerelő telefonja 55. sz**

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrényi-ház.

Befizetett alaptőke: 1,000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5% -os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyujt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamat mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindennemü bankszerü beszedésekkel (incassó) olcsó dij mellett.

Előleget nyujt értékpapirokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósit házakra és földbirtokokra.

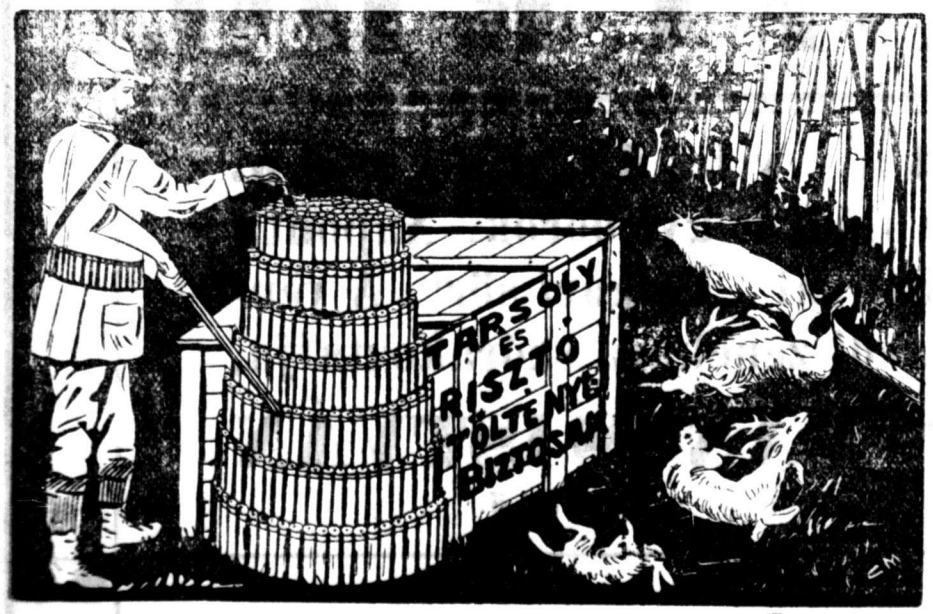

M. kir. lőpor-áruda

Vadászfegyverek

Revolverek

Vadászati felszerelések

Eredeti Vallersdorfi töltények

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390. **Telefon 390.**

Vasszerkezeti gyár.

Lakatos műhely.

SZÁNTÓ DEZSŐ
első nagyváradi
redőnygyára.

Értesilem a t. közönséget, hogy **műlakatos ipartelepemet és redőnygyáramat** a Szent János-utczáról, **Rulikovszky-ut 30. szám alá** (bejárat a honvéd laktanya mellett) egy direkte ezen célra épitett és méreteiben még eddig városunkban nem létező gyárhelyiségembe helyeztem át. Redőny gyártmányaim: **Esslingeni ablak faredőnyök, gördülő acél bolti redőnyök, (rollók) napellenző ponyvák, Jalousiák, damaszt és vászon redőnyök a legkiválóbb minőségben.** Felvallalok az épület és mülakatosság keretébe tartozó összes munkákat, u. m.: **vasszerkezetek, vasrácsok, épület vasalások, biztonsági vasajtók,** kiváló minőségü **tüzhelyek** és **ajtócsukókat** stb. **Szállitások vidékre a leggyorsabban. Redőny javitások szakszerüen eszközöltetnek. Javitási munkák telefon hivásra.**

Tisztelettel

Szántó Dezső.

TELEFON: 491 SZ. TELEFON: 491 SZ.

Fey Rezső

mü-bádogos, vizvezeték- és csatornázási vállalat

Szent János-utca 22. szám.

TELEFON 532. *TELEFON 532.*

Készit udvari tagymentes closetteket vizöblitéssel. Angol-closett berendezést, viztartány vagy önzáró closett csapokkal való öblitéssel. Mindennemü épület- és diszbádogos munkát. Vil. anyerő gépekkel berendezve.

Központi fütés

alacsony nyomásu **gőz- és melegviz fütések.** Szellőző berendezések. Központi **melegviz készitő telepek.** Szárító telepek mindenféle célokra. Eredeti

Meidinger-kályhák.

Meidinger töltő-, szellőző- és szabályozó kályhák és **kaloriferek. Folytonégő** (Dauerbrand) kályhák. Leg olcsóbb fütés. A hideg beálltával egy szer kell befüteni és **egész télen át ég.** — A szobákban kellemes meleg.

EISLER és VÉRTES

Meidinger-kályhák gyára

Budapest, VI, Andrássy-ut 41.

Autó (automobil) tulajdonosok
szives figyelmébe.

PNEUMATIK, köpeny és tömlő, vulkanizáló mühely!

TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker. Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbizás naponként azonnal el lesz intézve. Javitások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvétetnek.

VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész, Szaniszló-u. 55.

Készit uri- és női cipőket mérték szerint. Javitások jutányos árban. Meghivásra házhoz küldök, levelekre válaszolok.

„STANDARD“ TÁRSASÁG VEGYÉSZETI GYÁR
BUDAPEST, IV. MAGYAR-UTCZA 44. SZ.

Poloska, moly és egyéb féregirtást egy évi jótállással vállalunk vidéken is.

Poloska és egyéb féreg irtáshoz ajánljuk szabadalmazott gázfejlesztő anyagunkat, melynek egyszerü alkalmazásával a poloskától végleg megszabadulhat,

1 szobára elegendő anyag 5 koronába kerül.

Feltétlen biztos hatásu sváb és ruszni irtószer kilója 4 korona.

Légyirtó folyadék és por kilója 4 korona.

Patkány és egérirtáshoz ajánljuk patkány és egértifusz-baczilust. A 20. század legmegbizhatóbb patkány és egérirtó szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszedelmes, tehát mindenütt elhelyezhető. A patkány és egértifusz bacilus árai:

1 kis adag 2—300 patkány kiirtására 6 K

1 nagy „ 3—600 „ „ 12 K

Legolcsóbb bevásárlási források!

Ha Ön

óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el **FEUN KÁLMÁN** óráshoz, Teleki-u. 9. Dr Nemes ház. Villanyos megállóhely. —

Órákban állandó nagy raktár.

Alapittatott 1895-ben.

Deo Adiuvante!

Imrek Károly

épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 2. szám.

Alapittatott 1895-ben.

HA A KOSSUTH-

utczába vezeti utja, keresse fel a legjobb hirnévnek örvendő

KEPES ETEL

varró- és himző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.

Izsák Lidia

mellfüzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országszerte nagy népszerüségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint,

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Füzö üzlet: TELEFON 1—53. szám.

Mezey János és Társa

füszer, csemege kereskedése Nagyáradon, szt. László-tér és Teleki-utca sarok.

Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

Hallatlan

olcsó árban készit **Piski Ferenc** cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön meg fog győződni

Szent János-utcza

sarok, Schvarc Farkas-féle házban.

Fő a kézi mosás!

A ki erre reflektál, hivja meg MÉSZÁROS MÁRIA gőzmosó és vegytisztitó intézetét, házhoz elküld és haza is szállit. **Szarvas-tér és Liget-uteza** sarkán. Levelekre azonnal válasz.

Telefon 67.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók

Szilágyi Géza és Ts-nál

Rákóci-ut

Telefon. 630.

Tátray Sándor

saját műlakatos műhelye, vizvezeték szereldéje

NAGYVÁRAD

Körözs-utca 11. sz.

NE ADJUK

pénzünket idegen cégnek, vegyünk

lánckútat

MÁRKUTZ JÓZSEFNÉL

Akadémia-u. 1. sz.

Czukrász

sütemények minden alkalomra házhoz szállitással jutányos árban eszközöltetnek. Meghivásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expediálás.

Molnár János cukrász

Kolozsvári-u. 50.

Keresse föl Haás Simon rövidáru férfi- és női divat-üzletét

Szent János-utcza 46. gyógyszertár mellett,

hol hallatlan olcsó

árban lehet vásárolni.

A „Nagyváradi Torna Club“

Clubhelyisége

Kolozsvári-utcza 50. szám alatt

a «Varga féle» Magyar Király kávéházban.

Udvari kávéház

családok kellemes szórakozó helye. Esténkint **Bebe Kálmán** teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat

Szt. László-tér és Zöldfa-utcza.

FELDSTRICK KÁLMÁN

könyvkötészete és dobozgyártása

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut, Moskovits palota

Biharmegye és N.-Várad város kir. itélőtábla és a megyei főszolgabirószágok és körjegyzőségek szerződéses szállitója.

ROZSNYAY JÓZSEF

nű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.

Helyi és vidéki telefon-szám: 1076.

Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a müvészi kivitelü különlegességi munkákat is kellő szaktudással a leppontosabban elvégezhetem. Készitek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden still és kivitelben a legszolidabb árak mellett. Egy kisérlet elengendő, hogy a t. uri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.

Tisztelettel **ROZSNYAY JÓZSEF**, müasztalos.

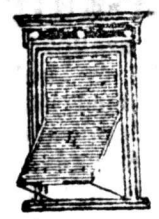

Szántó Dezső

első

nagyváradi REDŐNY-GYÁRA Rulikovszky-ut

TELEFON 491.

Csoda elárusitás!!!!

Partiba vettem, szőnyeg, ágy és asztal garnitur, rumburger vászon, selyem és csipke dolgokat.

Félárba árusitom.

Lőwinger Márton

versenyáruháza Kert-u. 1. sz.

Kerékpár varrógép s gramophon javitásokat készittetni legelőnyösebb

Horvát Béni

mechanikusnál,

Kossuth Lajos-utcza 18.

Az összes alkatrészek állandóan raktáron.

TELEFON 1038. szám.

Haas Lajos

Gáz és villanyberendezési vállalat.

Elvál mindennemü gáz és villanyszereléseket és jókarbantartását.

TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS

(cipész, szakiparos.)

NAGYVÁRAD,

Szt. János-u. 34.

Készit mérték szerint uri és női (Orthoepéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghivásra házhoz jövök.

Elvállalnak mindenemü szakmába vágó munkákat, u. m.:

szobafestés és tapétázás.

WEINSTOCK Testvérek

szobafestők és tapétázók

NAGYVÁRAD, Gilányi-u. 21.

Legtisztább kivitel

jutányos árak mellett.

Költségvetés dijtalan.

Meghivásra házhoz jövünk.

Alapittatott 1880-ban

Schopper György

utóda veje

Rohoska Pál

Villanyerőre berendezett gépjavitó, vas és rézöntöde

NAGYVÁRAD, Sánc-utca 22. sz.

Mayer Lajos

kárpitos és diszitő

GYAR-U 1 SZÁM.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát jutányos árban. Levelezőlap meghivásra azonnal jövök. **Állandóan** készmunka kapható.

Az AUGUSZTUSI költözködésekkor a legcélszerübb

HIRNM. és FIA

villamossági vállalatához fordulni

Kossuth Lajos-u. 16. sz.

Nagy csillárraktár.

Telefon 10-54. **Telefon 10-54.**

Győry Sándor

villanyerőre berendezett késes és köszörüldéje

Kert-utcza, 4. szám.

Elvállal mindenféle speciál köszörüléseket és javitásokat, haj- és szakál vágó és lónyiró gépet, zsilette és mindenféle más borotvák köszörülését pontosan eszközli.

Moly irtó szerek

rovarpor, poloska tinktura, s többféle háztartási czikkek parket beeresztő viaszok kaphatók

VADÁSZ ALBERT

„Angyal“ drogueriában

BÉMER-TÉR.

Fotbal cipők, gumi térdvédők, dresszek a legolcsóbban kaphatók

Lefkovits és Kácser

Zöldfa-u., cipő, kalap és uridivat áruházában.

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világitási felszereléseit, csengő házi telephon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világitási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készit

SZENES SÁNDOR

villamos berendezési vállalata **Szalárdi-u. 9.** Költségvetéssel dijtalanul szolgálok, meghivásra azonnal jövök.

Reisinger József

mechanikai gép és fegyverjavitó mühelye

Sas palota zöldfa passzás,

a hol a legprecizebb eszterga és gépmunkák készülnek.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.